

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

N° 60
Paris, Gener 1980

EN EL 70 ANIVERSARI (1909-1979) DE LA SEVA MORT

Els ultratges monàrquico-clericals contra Ferrer i Guàrdia

per GERARD JACAS

«Riallades de sang!
el fang dels teus carrers, oh Barcelona!
és pastat amb sang!»

I, per tant, favorable a la més salvatge repressió per tal de mantenir, el poder, l'ordre més intolerant.

Des que Ferrer inaugurà l'Escola Moderna, l'any 1901, no li mancaren els atacs i les maquinacions de la premsa monàrquico-catòlica que cercava destruir la seva gran labor de pedagogia racionalista, adreçada a l'emancipació global de la humanitat — tot el contrari de l'educació confessional, anul·ladora de criteris i personalitats, que l'Església propugnava —. Així doncs, abans ja dels esdeveniments que haurien de culminar amb l'ajusticiament del pedagog revolucionari, aquest tipus de premsa gaudia en presentar-lo a l'opinió pública com un vertader «monstre» i «corruptor», donat a «la perversió infantil, a transformar els nens en anarquistes abans de que aquests assolissin l'ús de raó». La seva vida privada era també esmicolada amb minuciositat per fer-ne objecte de tota classe d'ultratges — escarni, al servei de la fita destructora del clericalisme monàrquic: la desafortunada unió amb la seva muller Teresa Sanmartí, de la qual es separà en 1893, les posteriors relacions amb Soledad Villafranca, la seva filiació a la masoneria i al lliurepensament. Tot el més íntim i personal era tergiversat i aprofitat per aquestes mentes obtuses i malintencionades per a desprestigiar la íngent tasca educativa de l'Escola Moderna, com ho demostra un atzic pamflet — un entre tants — intitulat *Francisco Ferrer, su vida, su obra destructora, justicia de su condena* i editat, així es consigna al peu d'impremta, per «varios monárquicos barceloneses», els quals no estalvien provocacions gratuïtes ni insults de cap mena.

Una volta obtingueren l'anihilació física de Ferrer, malgrat que mai la de la seva obra i la del seu pensament que hauria de rebrotar més tard de molt diverses maneres, les feres ultra-conservadores van escometre, aleshores, amb més aferrissament, tot prenent deixar fixada per a la història la imatge, encara més abominable i falsa, d'un Fer-

rer i Guàrdia «jefe de aquellas hordas atilanas que incendiaron iglesias y conventos y a la luz siniestra de las llamas dedicaronse a la profanación de cadáveres, al asesinato, al saqueo y al robo». ¡Quina cosa no hauria de dir aqueixa burgesia pudent per a encobrir els seus propis robatoris, les seves ignomínies i els seus crims!

Tot falsedat, difamacions i calúmnies, proferides damunt el gest indefens o l'ai agònic de llurs víctimes. I amb aquests procediments selvàtics creien, els ingenus malfactors, poder soterrar l'ideal racionalista de l'Escola Moderna i del seu inspirador! Contrariament, un ideal tan noble hauria de despertar encarides mostres d'entusiasme a nivell internacional — sobretot, després d'un crim tan despietat — la prova del qual són les múltiples escoles d'inspiració ferrerista que s'alcen arreu del món: a Itàlia, l'Escola Clivio; a França, «La Ruche», promoguda per Sebastià Faure, els «Grups d'Estudis Científics» de Paraf-Javal; a Holanda, a Bèlgica, més enllà de l'Atlàntic... Heus aci la veritat de Ferrer i Guàrdia i la seva escola.

Per damunt de les seves asseveracions difamatòries, avui, setanta anys després de la seva absurda — però per a alguns interessada — execució, els anarquistes ens sentim forçats a denunciar totes aqueixes maquinacions contra Francesc Ferrer i Guàrdia i a exigir un reconeixement universal, a hores d'ara, de la seva vàlua, en nom d'una pedagogia alliberadora: la que impartí l'Escola Moderna, malgrat que enguany potser no sigui aquesta el model ideal d'aprenentatge llibertari.

=====
=====

Nota. Ens excusem del retràs d'aques n^o.

Farem per ésser regulars d'aci endavant.

=====
=====

En el mes d'octubre es rememora el 70 aniversari de l'assassinat judicial de Francesc Ferrer i Guàrdia, l'il·lustre pedagog racionalista català. Les circumstàncies històriques ens presenten la seva figura i la seva obra com el blanc propiciatori de la irritació d'una burgesia ultra-catòlica que veié en la pedagogia alliberadora de Ferrer l'amenaça mortal als seus omnipotents privilegis, per aquesta raó no parà de burxar fins aconseguir, finalment, la seva execució, aprofitant els esdeveniments revolucionaris del juliol de 1909, la responsabilitat dels quals li fou endossada al fundador de l'Escola Moderna, tot i trobar-se aquest, en el moment dels fets, fora de Barcelona. Era un temps propici per a que la burgesia clerical pogués dur a cap la seva venjança i els seus afanys represors. L'ambient de la ciutat era tens i violent, tal com descrigué, aleshores, el seu poeta Maragall:

60 P 10 11 2

ART I LLIBERTAD

Amb aquestes paraules podriem definir les seves nobles activitats del «Col·lectiu Cop i Queda», de Maó, qui ha presentat, dins tota l'illa, l'espectacle intitolat: «Menorca, simplement».

Aquest motiu és donar a conèixer la història d'aquesta «Roqueta», com s'en diu aci, carinyosament, de la nostra illa. I aquest Col·lectiu «Cop i Queda», reixeix a fer-ho en gran part, donant en el seu públic el desitg de cercar, dins el present, les seves conseqüències del passat. És així que, davant els espectadors, admirats per sa senzilla i al mateix temps molt suggestiva escenificació, passen els moradors de «Ca Nostra», dels primers fins els darrers. De quand, damunt els talayots, amb un corn de mar, el vigia de servei cridava l'arribada de vaixells qui, gairebé sempre, venien a rompre la seva tranquil·litat sempre passagera dels pagesos i mariners dels primers temps de la seva història.

Així veiem les seves diverses ocupacions de gent forana. Romans qui deixen traça damunt les pedras de l'illa. I moros i cristians qui es fan guerra. Jueus qui en són llurs víctimes propiciatòries. L'Inquisició amb els seus focs *depuradors* (!) cremant sinagogues i *marrans*. L'Inquisició amb la seva persistència dominadora, sempre més disposta a tornar per tal d'encendre altres fogueres, si és el cas.

Parèntesis sense història durant varies decades. Els reis catalans i aragonesos creant cavallers i repartint terres robades. Més tard, França i Anglaterra, per arribar a l'actual societat de consum, prop de dos segles de presència castellana.

Les ensenyances d'aquesta lliçó de història, explicada amb un ritme endiablant, em sembla que són:

1a — Qui són els que sempre paguen els plats trencats? Són la gent que fa feina i amb llur feina fa viure tothom, ja que els senyorets de tota mena i de tot temps, sempre troben el forat per passar desapercebuts fins l'instant propici per salvar les seves apariències, llur pell i llurs privilegis, posant-se, tan airats com poden, d'acord amb els vencedors.

2a — Què l'Església sempre és més o menys la mateixa i també sap ficar-se, — quan les coses no li van com ella voldria —, a l'ombra de l'arbre qui la pot protegir fins el moment que ella creu

propici per tornar a trescar a fi d'imposar la seva voluntat.

3a — Que els francesos i els anglesos qui van dominar l'illa, no van ésser tan liberals com certs historiadors ens volen fer creure. Ells varen venir per ço que els convenia, molt més que per ço que podia convenir als menorquins. El que passa és que els qui els van succeir, és a dir, els castellans, és varen mostrar tal i com eren, amb llur mentalitat de «conquistadores» que era la seva. És això que fa pensar que aquelles ocupacions vingudes de més enllà de la Península, comparades amb la darrera, ofereixen un aspecte més civilitzat.

4a — Que la seva societat de consum, amb un turisme desenfrenat qui no en té prou de podrir el món per tot arreu, ve fins aci per posar el ventre i el cul al sol i despotricar contra els illencs, als que els turistes arriben a considerar fins i tot com criats, i entre ells, la majoria d'explotats dels països dits desenvolupats. Pobrets d'ells qui, durant 11 mesos a l'any, acotets el cap davant capataços i mestres i que, arribant aci, es creuen amb tots els drets.

En fi, i això és molt important: Són més de 50 persones qui constitueixen aquest «Col·lectiu Cop i Queda», qui han probat, després de 10 mesos de treball i constància, com ja ho vàrem poder constatar a Aloiòr fa dos anys, vegent la representació de «Cançó d'Amor i de Guerra», han provat, dic, que quan dones i homes poden treballar amb llibertat, sense discriminació de procedència, de idees, de nivell social, etc., arriben a crear obres d'una intensitat molt forta, i donen un exemple sorprenent d'ordre qui resulta del treball, que és art i harmonia quan està fet amb plena llibertat creadora.

No volem donar noms! Tots, des del més amagat obrer treballant darrera les tramoies, passant per la desadora, fins arribar als que diríem més representatius dels personatges, tots mereixen les més efusives felicitacions que, malgrat la nostra voluntat, els arribaran més tard del que voldríem.

«Cop i Queda», endavant.

Ferran Ferrer Quesada

TABAL I BARREJA

Pau Casals i la fidelitat. — «Segueixo el camí més difícil, però és el que em dóna més satisfacció.»

«Cal donar-ho tot als homes, sinó no es dóna res.»

«Salut cantors de la terra». — Fa uns mesos es va fer un homenatge a Clavé, a la Plaça de Catalunya a Barcelona.

L'esmentat acte fou patrocinat per la casa «Corte Inglés». Si avui per a fer un acte d'aquesta importància es té de recorre a aquest procediment, val més que anem a vendre «churros» a l'Escolera i deixem honrar el seu nom a aquells que va saber despertar l'amor al cant d'unes generacions que van comprendre, de cor i sentiment, interpretar la seva obra.

Carrion en el record. — El 9 de novembre de 1973, ara ha fet 6 anys, morí a Corneillà de Conflent, Ambrosi Carrion, Mestre en Gai Saber i celebrat poeta i autor dramàtic, sense veure la mort del dictador Franco, ni poguer retornar a la seva Barcelona, que tant portava al cor.

Els restes de Pau Casals. — El divendres, 9 d'octubre, van arribar a Barcelona els restos mortals de Pau Casals, per a ésser enterrats al cementiri de Vendrell, poble on nasqué el nostre insigne músic.

Per fi, després de tants anys d'exili i de conseqüència contra el franquisme Pau Casals — encara que mort —, ha tornat a la Terra que tant va estimar.

El Port Franc. — El Consorci Zona Franca de Barcelona, ha tingut un «petit» contratemps. Una palla! Sense sapiguer com, han desaparegut 1.200 milions de pessetes. Diuen «que Barcelona és bona, si la bossa sona», però encara sona millor, si hi ha una Zona Franca.

La primera intenció era de fer el Port Franc; més tard es volgué fer una grandiosa «terminal» de Transports; però els que al fi han trobat una mina d'or, són els responsables de l'organisme esmentat. Han extret tot el «mineral vàlid» del fons de... les caixes.

TABALER

LLUITA FINIDA?

El vehement huracà
de la lluita
ha emmudit
el seu udol
un bramul de brau ferit.
Ha deixat enrera
tot el bagatge
de la sang

que portava
dessorat el braç.
Però encara no ha descolgat
totes aquelles veritats
que tant de temps
resten orfes de llum.

Ramon de Berga

HUMANISME I SOCIETAT

Fa més de dos segles, que el filòsof Shaftesbury, deia que: «*La llei fonamental i natural, no és la conservació de l'individu, sinó la de l'espècie.*»

El benestar general, és l'últim valor del criteri de l'home. Doncs, el més gran.

Quan un home es dona compte de tot allò que el rodeja, es el moment en què té consciència que ell, també existeix. D'un sol cop, veu que la humanitat és un fet real i existent, de la qual ell mateix forma part. En tots els aspectes. Es a partir d'aquest moment que establim una norma de conducta amb els altres. Això va permetre a Descartes, d'afirmar: «*Jo penso, doncs jo existeixo.*»

Amb aquesta afirmació, el filòsof francès, acredita que el pensament de l'home, és independent i lliure. I en funció d'aquesta convicció té confiança en ell mateix, ja que actua segons les seves pròpies idees, clares i distintes.

Descartes, destrueix el sentit de les jerarquies tradicionals, de les categories

establertes, però no el de la solidaritat col·lectiva entre els homes. Al contrari, aquesta, té més relleu. Tots ens necessitem. Per molt que hom cregui el contrari. L'obra del temps i de l'home, mai no és individual, sinó col·lectiu, o col·lectiva.

La fragmentació arbitrària d'un sol aspecte de la realitat, mai no compta com a valor sòlid de un tot unit. El que val, és la visió global de tots els aspectes diferents, units dins de la seva mateixa complexitat. Les divisions sempre són imperfectes i en segons quins casos, desastroses. La veritable fisonomia d'un objecte, és traduït en una realitat comprensiva i completa, quan no hi manca cap detall. I això, no més ho pot donar, la col·laboració de tots els homes dins de la mateixa obra.

Un home, és un pensament. Una idea. Un detall del gran pensament universal de la humanitat tota entera.

Per això creiem en la filosofia anar-

quista. Amb el seu humanisme. Respectant el pensament divers de l'home, cerca pel sentiment i la bondat natural, l'acció unificada per a fer l'obra de conjunt que la humanitat necessita, per a construir un món millor que el que hem conegut i coneixem fins ara.

Els pintors, mai no han utilitzat els pinzells de la mateixa manera, ni els colors han estat iguals els uns als altres. La personalitat individual de l'artista sempre ha tingut relleu. El que es mereixia, però la universalitat de l'art, es patrimoni de la humanitat perquè es col·lectiu.

No és el geni de l'home, sinó de tots els homes.

I això és el que han d'aprendre molta joventut actual que voldria negar les lliçons del nostre passat. Els valors d'aquesta col·lectivitat que encara no és morta i que viu el present com si tingués vint anys.

Vicenç Soler

ADESARIA

LES ROSES DE SAN JORDI

A la diada de San Jordi, al saló del mateix nom, al Palau de la Generalitat, vam escoltar un concert meravellosament interpretat per nois i noies que dirigia Angel Colomer com sols ell pot fer-ho entre la mainada.

El decor del saló i les veus dels infants creaven dimensions d'esperances.

A la plaça de Sant Jaume, abarrotada de gent, rellava la tenora i puntejaven la sardana com una oració.

Tot l'ambient donava la il·lusió d'una cosa que es va fent al nostre país, tant de temps humiliat.

I vet ací que ens sorprèn un gran llençol blanc, color de pau, estès al mig de la plaça, sostingut per un home i una dona amb una dignitat que feia abaixar els ulls de vergonya, un rètol amb lletres negres com el dol amb aquests mots: «Els familiars dels presos, contra la tortura». La tortura! Aquest mot retruny encara fort!

La lluminària i els cants del palau ara contrastaven d'una manera inexplicable, a la vista d'aquell llençol tacat de negre.

D'ací, d'allà, els passants, amb una rosa roja a la mà, semblaven els robots d'una parada folklòrica...

Què passa en aquest país?

Quina mena de ciutadans som?

On és el sentit de la carta dels drets humans?

On, els drets més elementals de l'home?

Quin camí emprèn la jove «democràcia»?

L'home és tot simplement un bàrbar?

La vergonya puja als ulls si a Catalunya, després de quaranta anys d'angoixa, encara hi ha tortures.

Aquell home i aquella dona mantenint el llençol representaven una comèdia?

La força pública ha dissolt aquesta minsa manifestació de dolor d'uns pares. L'home ha cargolat el llençol i no pot obrir-se pas a l'entrada del magne palau d'heroics records, tan ple d'honorables representants dels nostres anhels, l'ha llençat a dintre, per damunt dels mossos d'esquadra, sense un mot i el nostre impregnat d'impotència.

El llençol cargolat ha romàs a terra, als peus d'alguns diputats presents i satisfets dels bells esdeveniments d'aquests darrers dies.

¿Què feia moure aquells familiars de presos torturats demanant solidaritat pels seus? Era un acte polític o simplement un acte d'humanitat?

¿Es o no veritat que a Catalunya encara es tortura, sigui la que sigui la causa de la detenció?

Qui ho pot aclarir?

Qui tindrà el coratge de desmentir-ho?

¿Són o no culpables els presos de la jove «democràcia»?

Per què abans el carrer es movia solidari i ara callem?

¿O és que ens volen anular l'esperit i apagar-nos l'ànima per conduir-nos a no sé quina mena de complicitat?

Fins quan ens hem d'autocensurar?

¿Com podem bastir un país amb la

joia del retrobament quan els fonaments continuen deteriorats?

Diada de Sant Jordi, sí!

Diada dels infants, del llibre i de les roses, sí!

Amb una taca de sang!

TERESA REBULL

LA MARE!

A Mercè de Travé, ben amicalment, i a totes les Mares del Món.

Pel Firmanent anava perduda una es-sense Nort ni Destí. [trella,
Va caure a la Terra i per art de mera-en Mare es convertí. [vella,

Va fer camí de segle en segle,
i la Terra es poblà;
que portava amagats en la seva entranya,
l'Eternitat i el Demà.

Des d'allavors, hi han cançons en els bressols que no s'estronquen,
i infants que hi riuen amorosits,
i llarg enriolades i joioses,
i cors de mares picarolant als pits.

Pel Firmanent anava perduda una es-Ara ja sap a la Terra [trella...
quin és el seu Destí!

Roc LLOP

Paris, 1979.

S'HA ACABAT EL V^è CONGRES DE LA CNT

El Congrés de la C.N.T. ve de tancar les portes, amb la celebració del míting de clausura, a Madrid, el dia 16 de desembre del 1979.

Tots els confederals esperàvem amb impaciència, degut a certes inquietuds, que aquest Comici s'acabés, per fer els comentaris necessaris a les solucions dels seus aguts problemes.

Una vegada més, queden identificats amb les resolucions i els acords de l'últim Congrés, per la continuació clàssica de la C.N.T., aquesta organització que ha sigut sempre per a nosaltres l'únic objectiu de la nostra vida, amb fer desaparèixer les arcaïques institucions de la vella societat.

Es a tots nosaltres, a contribuir per a que les nostres sigles, tinguin el seu valor social, dintre el contexte obrer espanyol, per a que, aquesta Organització es pugui defensar de totes les provocacions que la patronal i l'Estat volen fer-li suportar amb la degradació de l'home.

Saludem a totes les delegacions, sense excepció, que han assistit a l'esmentat Congrés, que han donat la pauta a seguir, per a mantenir els nostres postulats i per a fortificar la vertebració i l'humanisme que l'anarco-sindicalisme ha propugnat.

TERRA LLIURE farà com sempre la tasca que li correspon a la propagació de la propaganda i del proselitisme, el mateix que altres fins

solidaris que sempre han encarnat la voluntat dels seus adherents.

Avui, que els greus problemes han estat resolts per l'afirmació de tots els seus components, tant a l'Interior com a l'Exterior, de tots aquells homes esparpillats per arreu del món, forment la mateixa família i la mateixa voluntat que els anima per a donar el millor de la nostra atneció a la gran obra empresa per a realitzar la grandesa de les nostres idees.

Salut a tots aquells que per esperit i per convicció lluiten per la mateixa causa, en Espanya i arreu del món. Salut.

LA REDACCIO

«LA TRAMONTANA» ANTI-CLERICAL, FEDERAL I DEFENSOR DE LA CLASSE OBRERA

Encara no s'ha escrit una acurada història de la premsa llibertària a Catalunya, però quan es fassi hom no podrà oblidar aquest parent ideològic, el periòdic que dirigí a finals del segle passat Josep Lluas amb l'ampordanés títol de «La Tramontana».

Josep Lluas fou un lluitador federal dels que abraçaren més tard l'Anarquia, era tot ell pres per un entusiasme individual i col·lectiu a la vegada, com ho testimonia en el seu poema *La Revolució* en el qual descriu les vicissituds d'un poble que lluita per alliberar-se dels seus tirans:

«... del poble el valor s'eleva
i ya no dona el bras treva
ni l'arma deix'reposà...»

Però, abans, el 16 de febrer de 1881 va començar a publicar «La Tramontana» *Periodich vermell. Salut pública y interessos populars*, com a continuador del desaparegut «La Teula Barcelonina» (*Periodich escrit ab sal y vinagre que prendrà sol cada vuyt dias al menos*) que el mateix Lluas havia dirigit durant l'any que es publicà. «La Tramontana» s'editava a la tipografia d'Evarist Ullastres, «La Acadèmia», en el n.º 96 de la Ronda Universitat de Barcelona, i era de tendència anti-clerical, federal i defensor de la classe obrera. A la salutació i presentació als lectors, en el primer número, s'afirmava: «La Tramontana» serà un setmanari català avançat d'idees com cap més, que deurà volgué la autonomia del municipi y clavarà llenya a tot bitxo vivent.»

I de la propaganda que inseria en altres periòdics traïem: «... sosté'l criteri liberal més avançat sens perteneix a cap partit polítich y es intransigent irre-

ductible en materias anti-clericals, inspirant-se per tot en una sana doctrina socialista». Hi col·laboraren des d'un principi Conrat Roure — que serà el director de «El Federalista» (maig de 1885), Frederich Soler (Pitarra), Rosendo Arús, Josep Lassarte, etc. Reconeguts tots ells per la seva vàlua intel·lectual en els medis populars catalans.

Les persecucions, però, que patirà el diari, obliguen a Lluas a reemplaçar-lo, a partir del 16 de desembre de 1881, per «La Sardana» (*Periodich defensor dels qui sempre perden*) assolint publicar dinou números fins el 4 de maig de 1882, època en la qual reapareix «La Tramontana» amb molta més virulència. Composaven, aleshores, el consell de redacció Cels Gomis, Emili Guanyabens, Eudalt Canibell i el mateix Josep Lluas.

Arran de l'explosió del Liceu — 7 de novembre de 1893 — la repressió que es cern damunt tota la premsa obrera abastà també «La Tramontana» que haurà de suspendre les seves activitats el 17 de novembre del mateix any fins a tretze perllongats mesos. Però eixirà de nou airejós el gener de 1895 disposat a continuar desafiant el Poder i asseverant: «som enemichs irreconciliables de tot procediment que no s'enmotlli a un fondo de moral social y de verdadera justicia».

Heus ací «La Tramontana», un avantpassat, el parentiu del qual amb les nostres idees resta garantitzat per la seva entrabancada trajectòria periodística.

GERARD JACAS

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del n.º 59: 1.653,22 F.

J. Folch, Montignac, 40; Montserat Ardevol, Mora d'Ebre, 20; Pedraforca, Paris, 10; Un de la Comarca de Berga, 50; Roc Llop, Paris, 20; Roldan, Drancy, 10; Vidiella, id, 10; Ibars, Paris, 10; Tarragó, id, 10; Fernández, (I), id, 10; Peralta B., id, 20; Bagés, Stains, 30; Casals, Mas d'Azil, 10; Cabré J., Fleury les Aubres, 30; Un del 90, Lamotte Beuvron, 200; Joan Brugués, Mane, 30; Gironella, Pamiers, 20; S. Ripoll, Villablard, 200; Segura, Thionville, 15; Rosquillas, Pont de la Maye, 20; Castellví, Choisy le Roi, 20; Laborda, Paris, 15; Pelejà R., Lyon, 30; Belles J., Perpinyà, 10; Agrupació de Lyon, 157.10; A. Boix, Garancière, 20; Bas H., Castres, 100; Elias Congjos, Nantes, 10; Muñoz, id, 10; Cots, Sigean, 70; Marc Alcón, Mèxic, 20; Culubret E., Toulouse, 50; Un Pelat, id, 20; Elvira Ferrer, Montreuil, 75; Aguilar, Fontenay, 100 F.

Total	3 125 32
Despeses:	
Impressió del n.º 59	898 80
Expedició	363 30
Gestions	20 00 1 282.10

Escreix 1 843 22
Manca a pagar el present número.
EL BOSSER

Le Directeur de la Publication :

Roc LLOP

C.P.P.A.P. n.º 1686 D 73.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi.

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 61
Paris, Febrer 1980

L'OBRA DISPERSA DE Frederica MONTSENY

Pel que fa a les edicions relatives a la nostra gent i als esdeveniments del moviment llibertari, hem de gaubar-nos, amb la publicació de la fins ara dispersa obra periodística de Frederica Montseny (1) que, sense cap dubte, ve a satisfer l'avidesa informativa de les generacions més joves, en poder avaluar directament, davant els escrits aplegats en aquest volum, la línia ideològica de tan acreditada militant.

Reconeixem que la tasca d'aplegar els textos més considerables i representatius d'una dona que ha escrit sobre quasi tots els temes de la cultura contemporània — i d'una manera especial sobre els nostres fets i les nostres idees — no ha d'haver estat una empresa fàcil. Es per això que el compilador ha triat aquells articles concernents el món de la política i la qüestió social del moment, convençut que haurien d'ésser aquests els que més llum podrien aportar-nos per a posar en clar, no tan sols el pensament de Frederica Montseny, sinó el nostre propi. Deixant de banda mistificacions malintencionades i fal·laçes interpretacions que, malauradament, sempre han afluit a casa nostre entorn a tal personalitat capdavantera, la present compilació és, ben segur, el retrat més directe i fidel que hom pot obtenir d'una lectura circumspecta i pausada de les pàgines que, amb molta cura, ens ofereix avui el Centre d'Estudis d'Història Contemporània de Barcelona.

Escrits polítics de Frederica Montseny comprèn una àmplia selecció d'articles publicats, entre la dictadura primarriverista i l'acabament de la guerra, a diversos diaris anarquistes d'innegable popularitat, fonamentalment a «La Revista Blanca», «Solidaridad Obrera» i «El Luchador». Pere Gabriel, responsable de la introducció, de la tria i de l'enregistrament dels articles, ha assajat de fer un tipus de llibre poc espargit, sobre tot pel que fa a escriptors llibertaris, la vàlua del qual està en estalviar al lector massa enfeinat la feixuga labor d'escorcollar, per hemeroteques i arxius, els esgrogueïts diaris que serven entre llurs pàgines tants i tants articles dispersos d'un mateix autor. Així, tot plegat resulta més abastable, malgrat que no és a l'abast de qualsevol butxaca. El mateix Pere Gabriel havia ja portat a cap aquest gènere d'obres amb el seu *Joan Peiró, «Escrits» 1917-1939* i també Antonio Elorza amb la recopilació de textos de Pes-

taña, intitulado *Trayectoria sindicalista*, però la referència obligada d'aquesta classe de llibres, relatius a pensadors anarquistes o anarco-sindicalistes, és, sense dubte, la compilació feta l'any 1935 pel «Movimento Anarchico Italiano» dels «Scritti» que Malatesta havia anat publicant a *Umanità Nova* i a *Pensiero e volontà* a partir de 1919 fins a 1932 (2). Un gènere, doncs, poc emprat i que hom hauria d'apurar més a fi de fer sortir a la llum l'obra indefectible de tants companys que per les limitacions temporeres del periodisme resta injustament oculta i oblidada per a molts.

Res no podem afegir, que no s'hagi ja dit, a propòsit de Frederica Montseny: la seva primerenca fallera per escriure

quan a penes comptava 18 anys, la vigoria d'una ploma netament polemitzadora, una dotació per a l'oratoría que l'apropa de manera natural espontània a l'auditori... però el que hauriem de tractar ací i deixar-ne constància, una volta llegits els articles de premsa d'aquells anys, és la concepció que sobre l'«articulisme» posseïx la nostra escriptora. Hom pot observar habitualment quant efimers en la seva actualitat són els escrits inserits en un diari, és a dir, que llur contingut resulta passatger, momentani i temporer, la qual cosa els resta interès per a l'esdevenidor, a no ésser només el merament anecdòtic; en contemplar però aquests escrits de Frederica, hom hi veu sense dificultat que l'autora es preocupa vivament per tot el que esdevé al seu voltant, no amb un afany informatiu i encurio-

sit només, sinó que, mitjançant el seu esguard diòptric, és capaç de penetrar tan endins que el periodisme, a les seves mans, assoleix una funció emancipadora i educativa, ultrapassadora de límits tan encogits com els del temps, i del que, encara avui, en podem treure les millors lliçons. Vegeu com a comprovació els articles titulats «La Confederación en peligro», «Antes de los próximos plenos», «El pleno regional de sindicatos de Cataluña», tots ells escrits al volt de 1932. Es aquest *didactisme*, de cap manera moralitzant, el que més ens crida l'atenció dels articles de la primera part, en una lectura tan fresca com enfortidora capaç de fer-nos reflexionar amb un pensament d'ahir sobre la problemàtica que avui, dissortadament — però potser necessària — enferrissa la C.N.T. Després de llegir «Es preciso reaccionar, ponernos en pie, cerrar filas, no ya contra el Poder y el doble enemigo que tenemos enfrente, sino contra los enemigos que tenemos dentro. Es preciso romper el círculo de hierro que nos oprime, erguïrnos, salvarnos de esta crisis de dignidad, de esta crisis de hombres, de esta crisis de ideas que amenazan engullirlo todo», és impossible no estremir-se, impossible també no sortir envigorits de la lectura, afermats encara més a les nostres idees i definitivament consolidats en la nostra pràctica que ha de tenir sempre uns objectius molt clars, tot preservant-los de la voracitat d'aquells que ambicionen enterbolir-los.

Des d'aquesta perspectiva resulten, potser, menys alligonadors els articles del període 1936-1939, no perquè hi escassegi l'interès, sinó perquè el «didactisme», tangible a la primera part, es troba ara subordinat al caràcter *testimonial*, predominant en quasi bé tots els escrits de l'època de guerra. La conjuntura s'imposa i l'autora escriu apressada per la urgència del moment, la seva veu vol ésser el testimoni inajornable de tot el que està passant i, per aquesta raó, els seus escrits són potser més efimers, però, si més no, apassionats i calorosos com les circumstàncies reclamen (per exemple, «Reuerdo póstumo al camarada Durruiti desde el micrófono del Ministerio de la Guerra» o «19 de julio catalán»). Malgrat tot, molt entenedora — fins i amb un reporter de la revista «Timón» tot alligonadora — resulta l'entrevista

(Passa a la plana 2).

40P.10112

DOCUMENT: **BAKUNIN**

Lletra de Bakunin a Mora, de la Federació madrilenya.

5 d'abril de 1872, Locarno.

Benvolgut company i «aliat». Havent-me convidat a escriure't els nostres amics de Barcelona, ho faig amb molt més de gust des que m'he assabentat que, a l'igual que els «nostres aliats» de la Federació del Jura, som, tots plegats, el fitó de les calúmnies del Consell General de Londres, a Espanya tan com en els altres països. És una cosa veritablement molt trista, que en aquest temps de terrible crisi, en els quals es decideix, per desenes d'anys, la sort del proletariat d'Europa sencera, i en aquests moments en els quals tots els amics del proletariat, de la humanitat i de la justícia, haurien d'aplegar-se fraternalment, per enfrontar-se a l'enemic comú: el món dels privilegiats organitzat en Estat, és ben trist, et deia, que homes que han retut, altrament, grans serveis a la Internacional en el passat, enguany, arrossegats per una pèrfida passió autoritària, es rebaixin fins a la mentida i sembrin la

divisió en lloc de crear arreu aquella unió lliure que només pot arribar a crear la força.

Perquè te n'adonis dels objectius que nosaltres acuítem, només he de dir-te una cosa. El nostre programa és el vostre, el que vosaltres mateixos heu proclamat en el vostre Congrés de l'any passat i si hi resteu fidels, sou amb nosaltres. Abominem el principi de dictadura, de governamentalisme i d'autoritat, com vosaltres l'abomineu; estem convençuts que qualsevol poder polític és una font de degradació infalible per a tots aquells que governen i una causa de servitud per als qui són governats. «Estat» significa dominació i la natura humana és feta de tal manera que tota dominació esdevé explotació. Enemics de l'Estat com som, en totes les seves manifestacions, no en volem partir tampoc en el si de la Internacional. Nosaltres considerem la Conferència de Londres i les resolucions aprovades per ella com una intriga cobdiciosa, per aquesta raó em protestat i continuarem

protestant fins a la fi. No vull esmentar les qüestions personals, ai de mi! massa hauran d'omplir el proper Congrés Universal, si és que s'arriba a celebrar, cosa que per la meua part dubto, car si les coses continuen com fins ara, aviat no hi haurà un sol punt en el continent europeu on els delegats del proletariat hi puguin reunir-se per a discutir lliurement. Però ara tots els ulls s'han fixat sobre Espanya i els resultats del vostre Congrés. Quina cosa sortirà? T'arribarà aquesta lletra en plena revolució o en plena reacció? Tots els nostres amics de Itàlia, de França i de Suïssa esperen les notícies del vostre país amb un cruel neguit.

Ja saps, sense dubte, que a Itàlia, en aquests darrers temps, la Internacional i la «nostra estimada Aliança» s'han fortament desenvolupat. El poble, tan el de pagès com el de les ciutats, es troba en una situació completament revolucionària, és a dir, econòmicament desesperat, i les masses comencen a organitzar-se seriosament, llurs interessos comencen a esdevenir idees; fins ara, el que havia mancat a Itàlia, no eren pas els instints, sinó, justament, l'organització i la idea. L'una i l'altre es constitueixen de tal manera a Itàlia que, junt amb Espanya, és potser el país més revolucionari a hores d'ara. Hi ha a Itàlia allò que hi manca en els altres països: una joventut ardent, enèrgica, «completament desplaçada, sense ofici resortida» i la qual, malgrat el seu origen burgès, no es troba, ni moralment ni intel·lectual, gens esgotada com la joventut burgesa d'altres països. Enguany es precipita, sense dubtar-ho, vers el

(Passa a la plana 4).

L'OBRA DISPERSA DE F. MONTSENY

(Ve de la plana 1)

sobre «El presente y futuro del movimiento libertario».

Finalment, el tercer epígraf de «Escrips polítics» és un additament comprès per una classificació d'altres articles no inclosos en la present selecció, però que proven l'amplària del terreny abastat per Frederica Montseny. Es tracta d'una acurada enumeració d'escrips, entre els quals sobresurten els consagrats a la literatura i al pensament en general, la qual cosa ve a fer palès, una vegada més, la preocupació dels anarquistes per expandir llur acció a totes les àrees de la vida i no restringir-la només a unes relacions econòmiques o socials. Val a dir que els escrips relatius a la vida literària cobren un especial relleu en la producció de Frederica, malgrat que no s'apleguin en aquest volum, sense esmentar les 34 novel·letes que escrigué per a «La Novela Ideal», les 9 per a «La Novela Libre» i les 4 novel·les extenses que li publicà «La Revista Blanca». Si haguéssim de jutjar la nostra companya només per aquests treballs literaris i de pensament, l'hauríem de tenir, sense parlar esment en la resta dels seus articles, per una de les plomes més diligents del moviment llibertari contemporani i, ben segur que si Azorín, en lloc d'escriure el seu famós «Anarquistas Literarios» en

1895, ho hagués fet molt més tard, el nom de Frederica Montseny ocuparia una posició remarcable en les seves pàgines.

Seria bo, per acabar, que a fi de completar l'encert d'aquesta tria, aquells companys que de més a prop han seguit la trajectòria dels escrits de la Montseny escampats per totes les publicacions de l'exili, els apleguessin com féu Miguel Celma amb els articles publicats en el setmanari «CNT» de Toulouse, amb el títol «Crónicas de CNT». D'aquesta manera palesariem que el moviment que s'acuita per preservar l'obra i el pensament dels seus militants difícilment s'afeblirà.

GERARD JACAS

Barcelona, febrer 1980.

(1) «Escrips polítics» de Frederica Montseny, Ed. Centre d'Estudis d'Història Contemporània (edició de «La Gaya Ciència»), Barcelona, 1979; 365 pp.

(2) Pere Gabriel «Joan Peiró, Escrits 1917-1939». Ed. 62, Barcelona, 1975; 628 pàgines.

— Antonio Elorza, «Angel Pestaña, Trayectoria sindicalista», Ed. Tebas, Madrid, 1974; 880 pp.

— Movimento Anarchico Italiano, «E. Malatesta, Pagine di lotta quotidiana», 2 vols. Ed. Risveglio, Ginevra, 1935; «Pensiero e volontà», 1936, amb un prefaci de L. Fabbri.

El Premi N obel de la Pau

Cada any, quan constatem els noms dels pretendents a les candidatures per aquest premi, ens d ona la sensació, com si haguessim rebut una bufetada en plena galleta; és un insult en veure representats certs homes, que mai no s'han pogut catalogar com a humanistes i menys de veritables defensors de la Pau, amb tot el sentit de la paraula. I diem que és un insult, a tots aquells homes que treballen i lluiten amb abnegació, per a dignificar aquesta veritat.

Quan llegim els noms proposats per certes nacions, una desconfiança s'estableix en nosaltres, car de la nostra  ra, sempre hem vist, que aquests senyors, sempre han lluitat en sentit contrari d'aquesta finalitat, degut a llurs posicions polítiques i jeràrquiques, dintre dels estats, llurs influències contribuïen a crear certs privilegis per damunt de l'autoritat que els és conferida, afavorint certs grups, per llur raó social, que és un abús al poder que ells detenen.

«La Vanguardia» de Barcelona 5-1-80, fa uns comentaris sobre la proposició de Juan Carlos a l'esmentat Premi. Compte tingut de les informacions aparegudes en el diari Londen , «The Economist», aquesta informació, cau com una pedra dintre d'una bassa. No sabem si riure o plorar, per l'esclafec que ha produït aquesta pedrada; no sabem si l'individu o l'entitat que ha proposat en Juan Carlos, gaudeixen de totes les facultats mentals, ja que  s de pes, voler passar aquesta informació seriosa, que és com voler fer passar el dia per la nit. El cronista de «La Vanguardia» munta damunt el mateix cavall, deixant caure les brides, emportat pel seu lirisme monàrquic; no veu aquest senyor, que el rei, aprofita del pedestal que l'estat li ofereix per a instal·lar la seva demagogia. Aquesta suggerència iniciada pels anglesos, sembla una provocació, o  s que nosaltres no vivim en el mateix món, que aquests que l'han proposat. Pot ser, ja que mirem la Pau, amb unes altres conviccions més adequades al sentit humà. Proposar en Juan Carlos,  s tant com voler consolidar els vells estaments de la mentida de la decadent societat.

Un rei, lògicament no pot ésser democrata i menys defensor de la Pau, ja que ell és situat per damunt de tots els ciutadans i com és peculiar, s'otorga els privilegis particulars de la seva visió política, malgrat la Constitució i les lleis imperants, basades en objectius definits per mantenir un règim conservador i anti-social Sobretot, que en Juan Carlos ha adquirit el tron, ofert per les mans tacades de sang del funest cabdill, es va fer c mplice d'aquesta impostura, d'aquell que va negar les llibertats i la pau moral al poble espanyol, durant quaranta anys, aquell que va ésser la figura

m s preponderant del feixisme mundial, després d'Hitler i Mussolini.

També Franco va ésser proposat fa uns anys, ha figurar a la llista de postulants per aquest títol, aquell dictador que va dir: «Si he de matar mitja Espanya per poder governar, ho far .» Si en aquella ocasió, li haguessin donat el premi Nobel, el món hauria perdut tota la raó d'existir, ja que aquest general va ésser l'antitesi de la Pau. «Els cementiris sota la lluna», ho poden justificar. Avui Espanya, encara sofreix de la seva herència, plena de morts i d'injustícies, imposades per una sola voluntat: la seva.

El cronista de «La Vanguardia» fa els elogis perfumats de la personalitat d'en Juan Carlos; no  s d'estranyar. Sabem des de sempre, el peu que cal a aquest periòdic, sempre desplegant la seva senyera als quatre vents: la monàrquica. Ja que no existeix res més que segueixi les dinasties, sempre he begut a morro de les mateixes aigues, les monàrquiques. La seva informació ideològica no ha canviat un p l, mai no ha estat imparcial, ni en els temps de la República; sempre ha defensat les corones, es una malaltia de la qual mai ha pogut curar.

Dins el mateix comentari, el dit cronista diu, que el rei va abandonar pacíficament el Sahara Occ.... No vulguem barrejar els colors sobre la sorra cremada i diguem les coses clares. En l'últim viatge que va fer el rei al Marroc va dir «Que l'Espanya defensaria aquell territori a sang i a foc». Vuit dies més tard, l'Espanya abandon  completament aquelles terres. Estats Units, li va donar l'ordre d'evacuar aquelles regions. En Juan Carlos, escoltant la «Voz de su Amo» va agafar els trastets i se'n va anar a la pesca a l'altre costat del Mediterrani. Els americans van fer comprendre, que el Marroc podia defensar aquells confins en millors condicions militars, deixant els militars espanyols malparats per aquella decisió, ja que aquests tenien ganes d'engegar trets.

Diu també, «que en Juan Carlos, ha guiat l'aspre camí, durant els quatre últims anys». No vulguem florear les paraules, i donar-les un to patètic a aquestes declaracions, en Juan Carlos, sempre ha treballat per consolidar el sistema, el mateix que en Franco va utilitzar per arribar als seus fins, ajudat pels homes incondicionals al règim, per remuntar els trastorns que ocasion  la mort d'en Franco. C m es pot afirmar que Espanya ha canviat? Si existeixen les mateixes barreres ancestrals, que negaven tot el sentit equitatiu dels seus moradors. Afirmarem, doncs, que el rei  s partidista, degut a les seves ingerències en el poder polític de la nació, car no es pot tenir en consideració, puix que defensa solament els interessos dels reaccionaris i del gran capitalisme.

«Sense la seva presència, els espanyols estarien lluitant entre ells.» Si mirem el mosaic ibèric, veiem que la lluita existeix en formes més o menys concretes, a través d'aquesta lluita veiem «la tolerància» del seu govern aixi que de les autoritats de tolerar certs grups i prohibir d'altres, amb una persecució constant, vers aquells que no es volen sotmetre a les determinacions de l'Estat. Si consultem les llistes d'empresonats, veurem el nombre de detinguts que existeixen d'un costat i de l'altre, en nom de la democràcia, de la llibertat i de Pau.

En Juan Carlos es va otorgar, en nom de quin «dret racional» de nomenar particularment, un nombre de senadors en les primeres eleccions, després de la fi d'en Franco; com es «normal» va elegir els seus partidaris favorits, amb l'enyorran a dels temps passats. En aquella ocasió es va manifestar com un rei absolut, com si encara hagués existit el dret de cuixa, confirmant la seva opinió per damunt de tota equitat; va distribuir els escons al seu gust.

Si per una raó qualsevol li donaven el Premi Nobel, que no ho crec, alehores podriem dir, que el món és més prop de la guerra que de la Pau.

Noruega, també presenta en Juan Carlos I, per a aquest premi. Deu ésser un complot contra la Pau, que pren forma per tal d'afirmar la mentida.

Esperem que el jurat que concedeix aquesta recompensa, no caigui tan banx, ni a tan bel·licoses mans.

Sabem que avui existeixen encara homes arreu del món, que fan l'impossible per a solidificar la veritable Pau, la que tots els humans desitgem.

KIKU

NECROLOGIQUES

— Ha mort el nostre estimat company Pere Quert a 73 anys d'edat; nasqué a Igualada (Anoia). Tota la seva vida va ésser un abnegat company. Sempre va ésser un constant lluitador: un exemple.

— Ha mort a Poissy (Yvelines-France), el nostre amic i company Esteve Ribera; va n ixer a Esparraguera (Baix Llobregat). Durant tota la seva existència va ésser un actiu militant de la C.N.T. dintre del Sindicat Fabril i T xtil de Barcelona.

— Ha mort sobtadament al seu domicili de Ivry (Val de Marne-France) el company Josep Arpal. Vell militant del barri de Les Corts, no deix  mai de lluitar per les idees anarquistes.

TERRA LLIURE comparteix amb les familes el dolor per tan sentides pèrdues, lona; amb aquest company, perdem una presència de l'anarco-sindicalisme. A TERRA LLIURE sentim com la seva familia la pèrdua d'aquest company.

EL GEP ORGANIC

Es sabut el funcionament orgànic, que tant en assemblees, Plen Regional, Ple-nàries Nacionals y Congressos Nacionals, que és federatiu i orgànic, que els acords es prenen per majoria. Es pot votar en contra i, fins fer constar en acta, el des-acord individual d'un afiliat, d'una o varies FF LL., Sindicats i regionals. Ara bé; els acords majoritaris són els que s'han de portar a la pràctica pels comi-tés responsables amb el compliment de l'organització en general. Aquest ha estat sempre el funcionament de la C.N.T., i res no s'oposa que així sigui, Roncs bé; sembla que no ha d'ésser així, i que hi ha qui, no solament no està «d'acord» amb els acords presos federativament i orgànica, sinó que es prenen el dret d'im-pugnar-los per què, les decisions majo-ritàries no han estat portades al seu gust personal ni cuites al forn que ells vo-lien, per no respondre als seus plans ni interessos. Ens referim al V Congrés de la C.N.T. celebrat a Madrid el mes de desembre del 79.

Totes les noves que en tenim, proven que l'esmentat Congrés, fou un Congrés regular — amb alts i baixos (per què no?), però on es van reivindicar i reafir-mar fermament — per majoria, els prin-cipis i tàctiques de lluita de l'anarco-sin-dicalisme, que han caracteritzat sempre l'organització confederal.

Ah! però com que les coses no varen passar-se tal com *alguns tenien planejades*, li ha sortit un *gep* a la C.N.T., que necessitarà una garlopa ben «activa» i eficaç, perquè l'espatlla lo resti ben planera i normal sense els bonys malin-tencionats que li han sortit, després del Congrés regular, no la facin amar gepe-ruda i no la desfigurin de la normal fi-sonomia que sempre l'ha caracteritzada. D'estimar-la, de lluitar per ella amb con-seqüència i esperit de sacrifici, no li hau-rien fet aquesta PUTADA. Per què és

una veritable putada, no estar d'acord amb desicions de la majoria i protestar-ne perquè el V Congrés de la C.N.T. no hagués girat l'aigua al *moli de la farina* que hi volien moldre. No sóc de natural maliciós. Però tot fa pensar que les in-tencions i els resultats que s'esperaven de l'esmentat Congrés, eren torçats, mal-litissos i interessats. La prova: la Com-missió Impugnadora del Congrés. Si to-tes les delegacions podien manifestar-se plenament, ¿a quins fins i interessos obe-ix la Comissió? Dubtosos, no cal dir-ho. «La C.N.T. renovada»: Cóm es men-ja això? ¿Es tracta d'un Institut de Bel-lesa, on els «practicants» volen *desarru-gar-la* i fer-li una cara nova perquè no la coneguïn de «maca» i capritxosa els que l'hem estimada sempre tal com és, com ha estat i com la volem amorosa-ment? No. La C.N.T. ha de ser el que ha estat sempre. Ja que no seria RES, si li posaven una *careta* mal fòssim a carnaval. I no estem per carnistolades orgàniques.

La C.N.T. és una organització anarco-sindicalista, l'única que defensa els in-teressos de la classe obrera quan tots els altres sindicats pacten amb l'Estat i en reben subvencions per a millor servir-lo, en perjudici de la classe treballadora; i seria un crim encarrillar-la per senderous pedregosos on hi podria deixar les rodes, l'eix i la seva personalitat.

Si TERRA LLIURE no fos un butlletí de poques planes, i d'espai reduït, parla-riem de reunions sospitoses, de confabu-lacions i de treballs per sota cama per entrebancar l'organització.

El temps, però, dirà de les veritables intencions de cenetistes que ho són per accident o circumstància, però que no la duuen al cor amb l'amor desinteressat que s'estima una mare.

SOLSTICI

DOCUMENT: BAKUNIN

(Ve de la plana 2).

socialisme revolucionari, «amb tot el nostre programa, el de l'Aliança». Mazzini, el nostre genial i poderós contrincant ha mort, el seu partit es troba completament desorganitzat, i Garibaldi es deixa dur cada ve-gada més per aquesta joventud del seu nom, però que va o corre més lluny que ell. He enviat als amics de Barcelona una adreça ita-liana; molt aviat els n'eviaré d'al-tres. Seria bo, caldria que els «aliats» d'Espanya establissin una relació directe amb els de Itàlia. Rebeu els diaris italians? Et reco-mano, sobretot, «El Fascio Operaio» de Bolonya i «Il Gazzettino Roso», però d'una manera especial, «Il

Martello» de Milà, dissortadament segrestat i tots els seus redactors han estat empresonats.

Ei recomano dos «aliats» de Suís-sa: James Guillaume (Suïssa, Neu-chatel, 5 rue de la Place d'Armes) i Adhèmar Schwitzguébel, gravador (membre i secretari del Comité de la Federació del Jura).

— a continuació ve l'adreça de Bakunin.

«Aliança» i fraternitat.

M. BAKUNIN

Et prego que saludis, de la meva part al «germà» Morago i digues-li d'enviar-me el seu periòdic.

(Crema aquesta lletra, puix conté alguns noms),

Cóm està la bossa

Escreix del nº 60, 1.843,22 F.

Ballesta, Sarragamines, 27; Cebrián, Montreuil, 10; Abelló, Paris, 80, dos ve-ces; Roc Llop, id, 40; Laborda, id, 10; Rodriguez, St-Denis, 20; Tarragó, Paris, 29,30, tres cops; L. Laborda, id, 10; Pe-pita i Enric, Bezons, 20; Berthelot René, Concarneau, 30; Roldan, Drancy, 10; Guillén J., Balmas, 20; Moreno, Gardan-ne, 10; Messegue, Les Cabannes, 191; C. Soterias, Brienne le Château, 30; Pas-cualena, Marignane, 40; Pere Mateu, Cordes, 20; V. López, Brive, 50; Valls, Epinay, 20; Adell, Charleval, 20; Parra, id, 20; Villagrasa, Eysines, 50; Bagés, Stains, 30; Alarcón, Ivry, 50; Un de la Comarcal de Berga, 50; Núria, Choisy-le-Roi, 30; Castellvi, id, 20; Serrarols, Villeneuve la G., 20; Fernández (D), Pa-riis, 10; Peralta, id, 20; Madeleine, id, 20; Giménez, Banat, 30; Vda. Tort, Gou-sainville, 50; Marin F., St. Pryvé, 50; Jové F., Six Fours, 20; Jurado A. Labru-guière, 50; Un del 90, Lamotte Beuvron, 200; Mariana, Carpentras, 50; Floristán, Royan, 40; Murillo V., St Laurent de la Cabrerisse, 22; Figueras, Perpinyà, 100; Capdevila, Bédarieux, 30; Palmira Car-reras, Mèze, 20; Joan Brugués, Mane, 30; Vidiella, Drancy, 10; Fidel Català, Combs la Ville, 20; P. Oliveras, id, 20; Martínez, Athis Mons, 20; Belles, Per-pinyà, 10; Gironella, Pammiers, 20; Edo, Pelissanne, 30; Conchita Sancho, id, 30; Rodriguez M., Labastide, 20; Vidal Fon-tanet, Beauvais, 60; Campoy, Tarbes, 24; Gimeno, id, 24; Riera, id, 44; Velasco, id, 10; Pedragosa, id, 20; Gràcia M., Amsterdam, 80; Fernández J., Tarascon, 30 francs.

Total	4 014 52
Despeses:	
Impressió del nº 60	898 80
Expedició	354 10
Gestions	20 00 1 272 90

Escreix 2 741 62
Manca a pagar el present número.

El Boser.

Rectificació. — En el nº 60 de «T. L.» i en l'article «Les Roses de San Jordi» de Teresa Rebull, en el seu encapçalament hom llegeix *Adesaria* quan en realitat havia de dir: *Adesara*. Ens excu-sem de l'error.

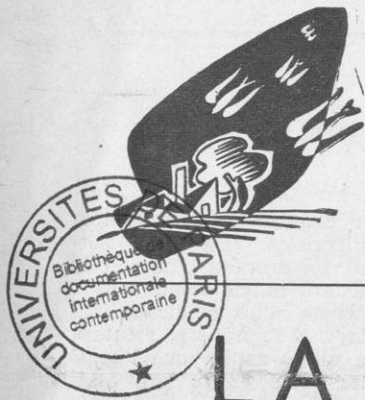
Le Directeur de la Publication :

Roc LLOP

C.P.P.A.P. nº 1686 D 73.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi.

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Bulleti interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 62
Paris, Març - Abril 1980

LA UNITAT SINDICAL

Aquest «slogan» es va airejar i propagar, molt especialment pel P.C.E., pel P.S.U.C. i, també per CC.OO. ¿Cóm no havien de ser els comunistes? Llur seu objectiu es clar com l'aigua; un sindicat unitari amb el Sr. Camacho de líder i ja tenim al P.C.E. amb la força necessària per assolir el Poder en un futur no massa llunyà. Però l'intent ha fracassat, ja que en principi, probablement, contaven amb el col·laboracionisme d'U.G.T.; i això no ha donat resultat; car en aquests moments la U.G.T. s'està apartant cada vegada més de CC.OO.; és a dir, avui es pot dir, que estan les dues sindicals totalment enfrontades, jo diria sense cap remei. A nivell polític, tant al P.S.O.E. com al P.C.E. hi ha uns matisos; per això són polítics molt diferents; però amb la lluita dins del P.S.O.E. per al Poder del partit, els comunistes han aconseguit dur-hi el germen del escissionisme; no crec que aquests puguin assolir llur objectiu, de «marxistaritzar» radicalment el P.S.E., però... ja veurem que passa, perquè aquesta lluita dins d'Espanya, es desenvolupa sota les feréstegues mirades dels monstres USA-URSS. I perquè no se us escapi la clara visió del que està passant en aquests moments, afegirem-nos UGT = USA i CC OO = URSS. Però sense perdre de vista que el P.C.E., on té més possibilitats és per mitjà de CC OO, o sigui dels treballadors que ensopidament estan afiliats en aquest anomenat sindicat, ja que el partit, amb tot i el seu «eurocomunisme» no té credibilitat ni davant del govern i menys de la patronal (gran i petit capital), però treballant com saben fer-ho (tenen una llarga experiència sobretot allà on dominen); aquesta la projecten envers els treballadors i el poble, amb el seu clàssic dogmatisme, que encara avui si té crèdit entre obrers i bona part del poble, especialment aci a Catalunya i molt particularment entre les ingents masses d'obriers emigrants, (hem de comptar també amb els emigrats d'altres centres urbans, Madrid, València, Bilbao, per aquest estudi real) que gràcies a la gratuïta propaganda feta per l'«invicto Caudillo» encara poden donar molta guerra; recordem que quan vivia el Dictador, totes les lluites que s'havien plantejat i consegüentment creat problemes al règim, eren atribuïdes quasi sempre als comunistes

fos o no cert, i no és cert, com tots sabem però oficialment es presentava d'aquesta manera; això, junt amb el visceral anticomunisme franquista, calava dins l'esperit de les referides masses; i encara que hi havia molts fets que certament eren reals, com per exemple el cas d'Hongria, les masses ho creien perquè dintre llur esperit hi dominava un criteri simpliste i que encara perdura avui en l'ànim de molts treballadors. Simplisme que s'ha fet crònic i encara que ara sigui per altres raons i interessos es manté erròniament puix que és com una arma de doble tall en les mans del nou règim. Això pel que és veu, ningú no ho té en compte, i aquest estat d'ànim no afavoreix ningú més que els comunistes i llur sindicat CC OO.

Es per aquest mitjà que el P.C.E. pensa donar la batalla, encara que caigui mitja humanitat, i dissimular, així la seva debilitat política enfront d'UCD i PSOE, que com he dit abans, aquest últim és minat pel postmarxisme, ara anomenat «eurocomunisme».

En aquests moments s'està lluitant aferrissadament, pel Poder dins del PSOE, i la primera batalla l'han guanyada a Madrid els postmarxistes; però manca la batalla final, qui guanyarà? De moment no saben qui s'endurà la victòria, però si se sap qui està perdent, la classe obrera, evidentment. L'interrogant ja ha estat aclarit, el PSOE, ha escollit molt «políticament», un camí entermig; diuen, el marxisme com a eina d'anàlisi, d'investigació del moment, etc., i res de dogmatisme. O sigui, que una vegada més és demostra que la política internacional ha fet pendre al PSOE el caire precís, per a ésser la força que pugui alternar amb UCD al Poder d'Espanya; puix que són els únics que tenen força per assolir un futur govern, el que no podrien, si no fessin acte de fe capitalista.

Aquesta maniobra ja ha estat consagrada pel senyor Augusto Assia, en una «carta al director» a «La Vanguardia» del 2-10-1979, amb aquests mots que encapçala el seu article, «El reconfortant triomf d'en Felip González», ara ja tenim alternativa del Poder, com sempre Capitalista, per dos partits, així s'escriu la Democràcia.

Però el meu objectiu últim és per a fer veure el immediat perill per a la classe obrera, per al poble en general; ja

que saben que molts diran que els socialistes han deixat d'ésser revolucionaris i en particular els comunistes, això crec jo, no te cap interès, ja que tant els uns com els altres no poden deixar de ser-ho per la senzilla raó que mai ho han estat. El perill ve precisament d'aquesta presa de posició per part del PSOE, perquè darrera (devant) hi ha la UGT, sindicat aquest prou conegut, almenys per a nosaltres, que farà tot allò que el PSOE vulgui.

Davant d'aquest estat de coses a mi en sembla que avui la CNT no és al nivell precis per a fer, almenys, ni tan sols un xic de respecte a totes aquestes maniobres dutes a terme pels governants de tot aquest ramat de traïdors venuts al capitalisme, molt particularment al capitalisme USA, mentretants els comunistes a l'ombra, esperant llur oportunitat, i manipulant llur sindicat com a única eina per a fer llur política. Li manca com deia, a la CNT, tot allò que fa témer als enemics jurats del poble, la força moral i física que tingué en altres temps; ara difícilment podrà assolir aquell estat d'alehores, i menys encara quan s'estan fent declaracions a la premsa burgesa en nom de la pròpia CNT, i dels seus militants i afiliats, als quals molt olímpicament no s'ha tingut en compte per a res. Suposo que tothom s'haurà assabentat que en el «Diario de Barcelona», el «senyor Boldú», així mateix senyor, i senyor Marcos, feren tot un seguit de declaracions demagògiques unes, i insultants altres, negant el més elemental dret a tots el homes de l'exili a França; i això companys, ventilar-ho al carrer i per mitjà de la premsa capitalista és tant o més greu que una vulgar traïció.

Doncs bé, l'horitzó no és gens clar, i això farà que els obrers es decantin vers aquell sindicat que creguin més fiador. En aquest cas, pensem que pot ser, si nosaltres no som capaços d'inspirar la confiança necessària per a induir els obrers a afiliar-se al nostre sindicat. Serà la UGT la que s'endugui el gat a l'aigua; perquè no oblidem, que la classe obrera d'avui, per efecte dels 40 anys de Franco, està habituada, a deixar fer al sindicat, si no hi ha previament una preparació adequada; (que tampoc no té en compte la CNT d'ara); s'entén això,

(Passa a la plana 2).

409. 10712

FOC A CASA

El desenvolupament simultani de calor i llum a la nostra C.N.T. mai no li ha faltat, ha hagut i hi ha admès d'altres materials essencials per a desenvolupar la qualitat de l'home, i la seva contribució al progrés, la convivència cordial, els principis morals bàsics usant al màxim la solidaritat, la pràctica federalista i el refús de l'autoritarisme.

A fi de poder ser més útil, el fer de cada dia requereix l'ansia permanent de superació de l'intel·lecte comprenen tots els sentits diferents i variats, tractant d'acoplar les teories a la pràctica, sense les dues, no hi ha resultat complet; però en definitiva, la pràctica es el jutge de la història.

Volem poder implantar el comunisme llibertari sense ser imposat; volem suprimir l'abisme que separa cada dia més als homes a causa de l'interès material

tan empagatós d'ara; volem solventar racionalment la producció i la distribució per als propis interessats, anant el producte directament al consumidor d'acord amb les necessitats, volem encara, que tothom que pugui fer-ho treballi. Miran al nostre contorn, veiem una gran quantitat de paràsits, a causa d'això el que treballa deu treballar més, els avantatges socials quan arriben no ho son encara per tothom iguals, la injustícia canviant de nom no desapareix.

S'equivoquen els nostres contradictoris jutjant per endavant el que significaria un canvi radical de la societat, recusant-nos els petits inconvenients que fatalment sortiran com tota cosa quan es comença amb els ulls d'avui. Els mateixos ulls no veuen la major part de vegades les monstruositats que passen al món.

Es necessita canviar les mentalitats fent-les més altruistes. ¿De quins mitjans es disposa? La primera hauria d'ésser l'escola, bastant difícil actualment, i l'altra la presència d'un sindicat finalista com és la C.N.T. Aquests refutant l'explotació de ningú aspira que l'home sigui lliure, les seves forces han estat sempre massa fluïxes per a sortir airots tot sol de tanta adversitat, cada vegada més les mans seran petites enfront d'una tècnica tan desenvolupada.

La realitat d'ahir com la d'avui recomana d'ajuntar-nos, fent còs a l'esforç col·lectiu, que sols donarà resultats satisfactoris; per altre part, veiem que el capitalisme també s'ajunta per aprofitarse més del treball de tots nosaltres.

L'organització confederal, amb el fil dels anys té establertes unes pràctiques de funcionament preses en els seus congressos, fins ara tots han ratificat la continuació millorada d'acord amb els seus principis i finalitats; tots els afiliats tenim l'obligació moral de defensar els acords presos; és evident i possible no estar identificat amb tot, en aquest cas és deslleial combatre'ls fora dels seus respectius sindicats.

Així està la situació després d'acabat el Vè Congrés el 16 de desembre a Madrid; els sindicats que tenien veu i vot no varen renovar la confiança als que la dirigien, quant a nosaltres, els del exterior no teniem més que l'ordre de desfer-nos de la nostra organització; ja feia temps que de confiança no em teníem cap ni mitja, perquè quan no es diu la veritat, quan s'oblida certes normes de funcionament per no sabem quins objectius, pensem que es dona mal exemple, que es vol encendre el foc a casa, no per a portar-hi calor i llum sinó per a desfer el que després de tants anys de dificultats enormes és en camí de consolidar-se. Atenció companys; vetlleu a neutralitzar aquests elements que no tenen res de llibertaris.

GESBA

LA UNITAT SINDICAL

(Ve de la 1a plana).

perquè la UGT tindrà a més l'ajut dissimulat del govern; i el gran nombre de persones que encara no s'han afiliat es podrien molt bé, per manca d'altre sindicat millor anar-se'n cap a la UGT.

Crec que encara que tinguéssim una imatge més clara i bona envers la classe obrera, no aconseguiríem que tots vinguessin a la nostra organització, però també crec que ja faria molt de temps que els qui ens podrien tenir en compte, ja ho haurien fet, i això ens passa a nosaltres, tenim com a base, els millors principis com a organització, no sols d'ara sinó també del futur; però així estem, i caldrà molt d'esforç per part de tots els companys, per assolir la nostra real unitat dins de la nostra real democràcia autogestionària; mot aquest darrer que tant socialistes com comunistes i d'altres l'empren del nostre ideari, sense escrúpols de cap mena; però sabem perquè ho fan.

Senzillament, ens escamotegen aquest mot, pel prestigi que duu, des de sempre, i que és una de les columnes vertebrals de la nostra CNT, la de tots; i que la història de la CNT, no és pot amagar, però si difamar, com molts han fet, i encara fan; no els val i perquè la contradicció de voler-se apropiat dels principis aliens, és tan flagrant, que no cal eixir al carrer, per a comprendre-ho. Això sí, no perdem de vista una cosa essencial; ells aquest mot, d'autogestió, l'utilitzen, amb un propòsit molt diferent, del seu real contingut; un pa-rany per a la classe obrera; un més entre tants, i així els plagiadors s'anome-

nen revolucionaris i el plagi, es fa enlluernant, transformant-lo amb efecte d'Autosugestió

Es volia transformar la CNT, en un sindicat sense cap contingut realment revolucionari, val a dir que sols els interessava el prestigi de la CNT, però no els seus principis anarcosindicalistes.

¡I ara sí que acabaré! dient, que no hi ha cap home, que des que es va «degalitzar» la CNT, (1976) dels qui han estat «responsables», que hagin fet res positiu per a la CNT. Per exemple avui tots sabem, que la lluita de classes no ho és tant pel nivell de vida econòmica, com per la llibertat, perquè els capitalistes en la mesura que poden tracten que els obres no es capifiquin amb idees revolucionàries, procurant que tinguin assegurat, el troç de pa, pel que abans es lluitava, cercant interessar-los en la seva empresa, processos de producció avançada, etc., i aquesta idea va calant poc a poc i amb l'ajuda de tots els sindicats d'ara, mancats d'una alternativa revolucionària fiable, per això, és requereix imaginació, per a promoure les lluites envers als problemes de llibertat personal i col·lectiva tant i encara més, que les econòmiques.

De fet la CNT sempre ho ha fet, però ara és mereix i necessita un tracte més especialment específic que mai amb visió de futur i realisme d'actualitat per a la gran lluita per la Llibertat. Per això, als Marcos i Boldús, no els interessa en absolut; sinó al temps, i que consti que sincerament voldria equivocar-me de mig a mig.

LLIURETA

A UN DETRACTOR

Calúnnia, detractor,
ta llengua de glavi esmola;
los esbrons són mon plaer,
los penjaments la meva honra.
Si del glavi no en tens prou,
pren al sastre la tisora,
tu m'has de fer el vestit
que tinc de dur a la gloria.
L'enclusa pren al ferrer,
a l'argenter la gresola;
no em planyes ni el foc ni el mall,
tu m'has de fer la corona;
una perla és cada insult,
un diamant cada afronta.

Jacint Verdaguer

TABAL I BARREJA

Símbols del franquisme. — El senyor Serrano Suñer, cunyat de Franco i ministre d'Assumptes Estrangers, va tenir l'ardidesa, durant l'última guerra mundial, de dir, que ignorava que existien presoners polítics espanyols en Alemanya, on van morir a milers.

El senyor Jaume Miravittles, és un dels homes que ha tingut més conviccions polítiques de tots els espanyols; segons un article publicat a «La Vanguardia», 27-1-80, confirma que avui és més Cambonista que el propi Cambó. No valia la pena de viure per arribar a aquest extrem. «Tout est bien que finit mal...» En Jaume Miravittles segueix el pas de la decadent societat.

VEUS FATIDQUES I DE PERVINDRE

A molts punts de la Terra, ressonen fatídiques veus de: Misèria, Guerra i Fam. Quan els homes comprendran que la mort, misèria i fam, es paga a preu de sang per llur ambició i folladeria?

Els que avui, el seny perdut, no esguarden el trist demà que al món horroritzarà, closos els ulls i les oïdes i les ments enterbolides i els cors deshumanitzats, amb egoïsmes aberrats faran trista seguida de vides.

L'experiència del passat, no els ha pas allionat ni el present que és catastròfic, sense sortida equitativa pel món lleig i contrafet? Cal que el món sigui refet, amb solució radical. I això, no ho farà cap carcamal dels que governen el món. Porten la senyal al front de les seves malifetes. La misèria? els importa tres punyetes mentres menin el timó de la barca en la tempesta, que són totes les nacions. L'explotació? és la seva gran raó per enjouar la mà d'obra i escanyolar l'obrer. La guerra? si la cal fer per defensar els seus interessos, no hi ha els fills de la ciutat i els dels pagesos si el que manca és carnisser?

El dolor? deixem-lo un xic de cantó si hi ha hospitals per a estripar-te i fossars per a enterrar-te, si t'arriba l'ocasió. Si el cap no pots aixecar, mal se sui sang i fetge per gaudir d'un mal crostó, què cal fer? Cal dir-ho clar: La Revolució! Y el món, de cap a peus transformar.

Que l'horitzó de demà sigui de justícia i pau i de joia agermanada.

Obrer: sense capdills que enramaden, tu tens la clau de la porta que tancada et tenen empresonat.

Posa-hi punys i voluntat, si no vols que la llum et sigui del tot negada!

Ramon PORTE

L'esport i la política. — Fa molt de temps que diem que per celebrar les competicions esportistes internacionals, molt prompte caldria usar els tancs per a desenvolupar aquestes manifestacions. Els Jocs Olímpics d'aquest any, seran celebrats sota aquesta senyera, ja que la política ha pres el damunt de tot el context esportiu. L'esport segueix les influències dels blocs i en sofreix les conseqüències.

El senyor Fraga Iribarne, ha demanat al senyor Tarradellas, que continuï al davant de la Generalitat; direm amb tota objecció, que la política sempre ha estat un trencaclosque, per a poder-la definir. Sabem, per altres fonts, que el senyor Tarradellas no serà candidat a la presidència a la Generalitat de Catalunya.

Jubilats. — Els pensionistes jubilats no estan d'acord amb els diputats del parlament espanyol, ja que els han estat disminuïdes les pensions que rebien. Els vells paguen les conseqüències de la incapacitat econòmica del règim.

En S. Carrillo, ha condemnat la invasió soviètica a l'Afganistan. També ha condemnat l'E.T.A. com també els anarquistes. Si deduïm les seves condemnes, no està d'acord en res. Però estem segurs, que un dia es condemnarà ell mateix, pel bé de la causa.

Madrid. — Darrera nova: S'han pagat 400.000 pessetes en una festa de la F. N. per adquirir les ulleres de sol d'en Franco. Aviat es subastaran els calçotets del citat difunt, amb la salvetat que aquests estaran rentats.

Amnèstia Internacional. — Segons el seu Informe de l'any 1979, es posa de relleu, d'una forma impressionant, que l'opressió, el racisme i les injustícies contra els homes, ha estat encara més violents que els anys anteriors, a tots els Continents.

JOSEP ESTER

Ha mort a l'Hospital d'Alés (Gard), el company Josep Ester, vell militant de la C.N.T. i amic de TERRA LLIURE. Fou Secretari General de la Federació Espanyola de Deportats, des d'on feu un treball positiu per les viudes i per la deportació en general.

TERRA LLIURE comparteix el dolor d'Odette i família, per l'irreparable pèrdua.

Le Directeur de la Publication :

Roc LLOP

C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi.

Anhel de «Terra Lliure»

Si tingués a les mans jo l'harmonia,
i la grana de la germanor,
i la flor que dona l'alegria,
als homes els cors empeltaria
perque el Món fos eterna sinfonia.
de Justícia, de Pau i d'Abundor.

TERRA LLIURE

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del n° 61: 2.741,62 F.

Cuadrado, Pierrefitte, 50; Núria, Choisy le Roi, 30; Rafanell, Toulouges, 100; Un de la Comarcal de Berga, 50; Forcades, Lacourtenourt, 70; A. Puente, Poissy, 20; Pedraforca, Paris, 10; Per un Llibre, id, 10; Laborda Cerdà, id, 20; Tarragó, id, 10; Fernández (I), id, 10; Peralta, id, 20; Castellvi, Choisy le Roi, 20; Bagés, Stains, 30; Serra Monrabà, Corbières, 60; Pere Mateu, Cordes, 30; M. Gracia, Amsterdam, 80; Rebugent, Auch, 20; J. Vidaller, Quillan, 50; Aurora Dedano, Aulnat, 100; E. Conejos, Nantes, 10; Segura, Thionville, 5; R. Llop, Paris, 20; Lacosta, Vierzon, 50 F.

Total 3 616 62

Despeses:

Impressió del n° 61	952 30		
Expedició	344 25	1 296 55	

Escreix 2 320 07

Manque a pagar el present número.

El Bosser.

SOCIETAT DE CONSUM

Sento esgarrifoses
resenyas
que m'adreçen vers la terra
d'un absurd
conviure.

Pels desesperats camins
de vida
corren orbs i cretins
els homes
per vendre,
a canvi d'embarg de sous,
un bocí de felicitat
inútil.

Els càlids,
però glaçats i sense ànima,
corrents de l'aire
acompanyen,
amb mòbils missatges,
la mentida
d'una casta
que hipoteca
el nostre viure.

Ramon de Berga

LES HORES QUE PASSEN

Referint-me a la societat, moltes vegades he dit, que aquesta, està passant una crisi de transició. Penso que el mateix ens passa a nosaltres. A les nostres organitzacions.

Es vulgui o no, les concepcions dels homes, els ideals, també tenen aquests «lapsus». Sens orientació. L'home cerca i no troba. Es diu un revolucionari i tot just si es un rebel. Pot ésser les dues coses al mateix temps, però sense camí a seguir. Desorientat. Rumia, però no pensa. Es un estat d'adolescència. De crescuda. De desenvolupament. Cerca situar-se en a on ell creu que es deu situar, per arribar a tenir una sòlida base de partida.

L'experiència ens ha ensenyat, que tot allò, l'individu no ho trobarà, fins que tingui les dues coses que nosaltres fa anys posem. A sapiguer: L'ideal i la col·lectivitat a la qual pertanyem. Crec que això es fonamental, per el camí que hom es proposa seguir, amb aquest ordre d'inquietud i ganes de lluita per un món mes just i millor.

Una organtzació, creada i defensada per tots els seus components. Actuant de manera recta i convençuda. Respectant als demés i siguent respectat dels altres. I considerats tots en llurs valors personals.

Es únicament en col·lectivitat i servint un ideal que es poden intentar, tots junts, de trencar les velles cadenes socials. Els vestigis que resten de les velles civilitzacions.

La C.N.T., jove de setanta anys, (i no vella com creuen alguns) representa tot el que acabem de dir. Tots els nuclis socials, polítics, religiosos, la varen condemnar quan va néixer. Aquesta mentalitat, continua pels mateixos de sempre. Ara, aquests dies, hi tenim d'afegir els nous arribats. Els que per fer desaparèixer, no la organització confederal, sinó el món llibertari en general, havien montat un altra estratègia. La d'entrar dins de casa nostra mateix, amb el nom de llibertaris. Així han anat les coses fins ara. Així s'està acabant. No han tingut més remei que fer-se conèixer. Prou voldrien quedar-se amb la C.N.T., però aquesta no els vol. Ella es jove encara i ells són vells. No volen anar endavant. Voldrien que aèssim endarrera. La prova, aquesta estratègia que parlàvem, es vella. Almenys de 50 anys. Els marxistes de la època, també ho varen fer e intentar i varen tinguere que anarse'n amb la cua entre cames. De feina, també en varen donar, però l'anarcosindicalisme els va netejar. I es que l'ideal te molta força. ¿Qué saben els de «l'impugnadora»? Ni ho coneixen. Són homes que estan en plena crisi. Crisis de tots els ordres. A l'Empordà, diuen que d'homes n'hi ha de tres menes: De grans i de petits. I en tercer

ordre, els menuts, menudets. Homenets.

Anys més tard, varen arribar que els anomenaven els «trenta». Varen tinguere que anars-en també. Com els altres. Varen organitzar un partit que es deia sindicalista. Es varen fer diputats. Però cal reconèixer, que malgrat totes les seves errades, pot ser eren més homes que aquests d'avui. Al menys varen deixar a la C.N.T. tranquila. A l'Empordà, en teniem que seguien afiliats a casa nostra. Com sempre. Mai ens varen fer nosa. Era un altra cosa. Avui, aquests que ens impugnen, són d'una altra fusta. Crec que li volen mal a la C.N.T. i de una manera molt particular, al món llibertari.

Nosaltres no ens deixarem fer. La regressió no es cosa nostra.

Som partidaris d'anar endavant, però no, pas endarrera. Això és el que ens

proposen aquells que no ens volen i que tan mal parlen de nosaltres.

Si, és veritat que tenim crisis. De tota la societat i fins organitzacions com les nostres i tot. Però els ideals llibertaris no en tenen cap de crisis. Son ideies joves sempre. Per això la joventut se les va fer seves en el Congrés de Madrid.

Ens volen embrutir com ells ho estan. Som sensibles al bon gust. Al bell. No es concebeix una C.N.T. com ells la volen. En aquest cas, valdria més que es morís i quedés per les noves generacions, la seva bonica història. Socialment parlant, la més bella de Catalunya i d'Espanya.

No. Per aquells camins no hi anirem jamai.

Vicenç SOLER

DE CANÇONS DE TRISTESA I ESPERANÇA

VIII

Els col·legis de pagament resulten cars
Als de l'Estat
— que també ho són —
mai no hi ha places.

El dia de demà
uns quants
sabran llegir;
els més afortunats
les quatre regles.
Tan se val!
Per a ser explotats
no cal saber idiomes.

IX

Dones que han fugit
— enlluernades —
a la recerca de la fama
i la fortuna
i han acabat
de xapera popular
a Robadors
o xapera de luxe
a Sarrià.

XI

I l'església,
això sí!
amb capellanets
d'aquests que corren ara,
prevaricant
per resignar
tanta misèria.

NOTA:

Preguem als companys i suscriptors de TERRA LLIURE que es puguin despendre's del nº1 i del nº9, que els enviïn a la redacció. Ho agrairem.

La C.R. Z.N., de la C.N.T. d'Espanya Exterior, celebrarà un mitin el dia 27 d'abril, a les 9 i 30 a la sala «Bataklan», 50 Bd. Voltaire — Paris 11. Metro Oberkampf, St Ambroise.

Acudiu-hi nombrosos.

CNT AIT

La Conferencia Nacional de Sindicats C.N.T. fou celebrada els dies 4 i 5 d'abril en el Polideportiu de Sant Andreu — Barcelona —, amb festa germanívola el disabte per la tarde.

Èxit i reafirmació anarcosindicalista plenament.

=====

RECOMANACIO

Recomanem als col·laboradors de TERRA LLIURE siguin constants a enviar-nos els seus treballs perquè puguen sortir regularment tots els mesos. La manca de material se'n ressent. Per altra part, no volem que es vegi massa una mateixa mà en el contingut.

La varietat dona més interès a la publicació.

Mercès per endavant.

Al pròxim nº, nota biogràfica de la malaguanyada historiadora i companya Renée Lamberet.

Francesc Llorens y Dalet

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 63
Paris, Juny 1980

La gentalla escissionista, la nina dels ulls del govern d'UCD

En tots aquests atacs de que hem estat objecte per part de la trepa renitent, durant els darrers mesos, ens ha dominat un excés de cautela i prudència exagerades, impeding-nos deixar cancel·lat d'una vegada aquest assumpte dels matusers intrigants. Masses bufes per tan pocs trons! I així hem anat perllongant la polèmica sense saber concloure l'operació escissionista satisfactoriament per a nosaltres. Està clar, però, que hi ha un argument de descàrrec i és que, a l'hora d'enfrontar-nos-hi, ensopaguem amb un seriós obstacle difícil de salvar: el recolzament governamental i de la classe política en general que frueixen els nostres fariseus «impugnadors», la qual cosa els hi permet campar amunt i avall, pietòrics de desvergonyiment, atorgant-se una «legalitat» que ni la pròpia U.C.D. reconeixeria per aquells qui, amb la mateixa petulància esgrimida pels traïdors confederals, que la «vertadera» *Unión de Centro Democrático* són ells i, tot seguit, foragitessin a Suárez i els seus acòlits del si de l'U.C.D. Senzillament, resulta tot plegat d'una gosadia increïble.

La veritat és que n'hi ha per llogar-hi cadires. Essent la nostra, una organització legalitzada a partir de 1976 com a C.N.T., per què ara aquests galifardeus, que es situen voluntàriament al seu marge en no acceptar els acords del Vº Congrés, pretenen excloure'ns a tots els qui acceptem el funcionament orgànic i els acords presos majoritàriament en els comicis confederals? I, tot això, amb el vist i plau de la premsa burgesa la qual para orelles més al desvariejament impugnador que a l'actitud resolta i anarco-sindicalista de la C.N.T., cosa, per altra ban-

da, que no ens ha de xocar si parem esment al fet de que per a la burgesia resulta més falaguer i «altament positiu» el sindicalisme escarransit que els desavinents preconitzen, car afereix un caràcter més idoni — tot s'ha de dir — per a engrèixar aquesta democràcia de consens que als treballadors afeixuga. No és doncs sospitosa la «crisi de C.N.T.», provocada tan oportunament? Més sospitós encara, s'ens fa tot aquest assumpte quan ens adonem que el vist i plau es fa extensiu a les esferes més altes del Govern, on més d'un dels «impugnadors» compten amb lleials «amics» de l'època en la qual aquests varen ésser a Catalunya ocupant càrrecs oficials i ells s'estrenaven o reiniciaven de traïdors i caragirats en el si de la Confederació. Si els haguérem atallat abans...

Però era possible atallar només la quadrúpede acció dels ninots grinyolaires sense arribar a les mans que mouen llurs fils?

Una cosa és clara. El Govern d'U.C.D. està capficat en provocar «crisis» allí on convingui per tal de salvaguardar la seva política anti-obrera, i d'una manera especial en aquelles centrals ssindicals que, en arribar a controlar-les, les podria utilitzar com a mur de contenció contra el «marxisme». Així fa pocs dies s'ha fet palès que la crisi d'U.S.O. (sindicat no-comunista) va ésser forçada des del Poder mateix. Després de l'escissió ha restat predominant la línia col·laboracionista de Zaguire, amb el qual Arias Salgado, secretari general d'U.C.D., ja es disposa a negociar.

Amb la C.N.T. succeix quelcom de semblant. Es lògic que una central sin-

dical defensora de l'acció directa, el sabotatge i les vagues salvatges incomodi a qualsevol Govern i que aquest fassi tot el possible per deturar-la. Açí entren en joc els promotors de l'«operació escissionista», triats entre antics verticalistes, cinc-puntistes, aisoistes i aventurers que bé per prestigi personal bé per diners s'apunten a qualsevol gresca. Per aconseguir la fita, concebuda en esferes tan altes, han fet ús d'armes de tota mena, la difamació, la incriminació, la falsedat i la delació, sense esmentar altres armes més contundents que han emprat a la millor avinentesa, segurs com estan de llur impunitat i del proteccionisme oficial. Gràcies a l'intervenció d'aquests mitjancers preten el Govern anullar la C.N.T., en la seva línia de sempre, i atorgar el seu recolzament a una C.N.T. «renovada», que haurien de dirigir els galifardeus escollits a canvi d'esdevenir complaents amb el Poder, tot seguint un sindicalisme de tall «europeu» (model «nòrdic» potser?) que implicaria una traïció als militants confederals però també als treballadors en general. Aleshores s'aconseguiria la restitució del patrimoni sindical, la promoció a través de la premsa, ràdio, TV, et., i facilitats de tota mena. Però no ens hem d'enganyar si volem una C.N.T. revolucionària no ens han de temptar els oferiments del Poder ni les maniobres dels seus servidors. Si acabem d'una vegada per sempre amb aquesta «operació» inspirada des de Madrid, podrem començar a posar en pràctica el nostre anarco-sindicalisme de sempre que el Vº Congrés va ratificar.

Gerard JACAS

Un arxiu llibertari que pot esdevenir important

Des de fa dos anys existeix a Barcelona el «Centro de Documentación Históric-Social». Apartado de Correos 22212, que vol aplegar el màxim possible de material relatiu a la nostra història. Avui, després d'un fortuit incendi que perjudicà part dels documents i publicacions, es troba emplaçat, en els locals cedits per l'Ajuntament, de la «Casa de la Caritat», on, els joves llibertaris que s'encarreguen del seu funcionament, treballen en la classificació i ordenació dels documents, així com en l'adquisició de material nou, pel qual han de pagar quantitats no sempre al seu abast.

Compten amb varies donacions parti-

culars, de vells militants que es desfan d'una col·lecció de diaris, de quatre llibres, que ja no han de fer servir i, d'aquesta manera, poden ésser utilitzats pels estudiosos o encuriosits de les nostres idees i dels nostres fets.

L'Arxiu pot esdevenir important — de fet em penso que ja ho és — sempre que nosaltres, els militants, reconeixem la importància de conservar col·lectivament tots aquells documents o publicacions, d'escàs ús i valor individual, com a patrimoni de tots els qui hem ajudat a construir la història del Moviment Llibertari d'aquest darrers anys.

Cronista

Viu enganyat

Un poble riu
les llàgrimes del vent.
Viu d'injustícia.
Viu la injustícia.
No sap què és.
L'han enganyat.
Mai, no ha sabut
que són llàgrimes
veritables.

Ramon de Berga

408 10112

Les Nacionalitats i el Federalisme Llibertari

(Treball podriem dir-ne científic i doctrinal de Georges Balkansky).

La posició dels llibertaris sobre la qüestió nacional, sobre el dret a l'existència de les nacionalitats, ha estat sempre clara. El nostre internacionalisme, no exclueix pas, ni esborra tampoc de cap manera, les mateixes.

Cada nacionalitat, cada ètnia, té les seves particularitats. Els llaços entre els homes d'una mateixa nacionalitat, són forts i durables; juguent un paper important dins dels contactes entre les diferents ètnies que constitueixen una nació.

L'actitud dels llibertaris respecte a les ètnies és determinada pel principi fonamental de l'anarquisme reconeixent la plena autonomia i la llibertat de l'individu, realitat palpable i pedra angular de la societat. El mateix principi aplicat als diversos grups socials i a les diverses entitats en si. D'ací que, segons Bakunin: «Reconeixença del dret absolut de tota nació, gran o petita, de tot poble, feble o fort, de tota comunitat a l'autonomia completa».

De totes maneres, autonomia, no significa pas separatisme ni aïllament. El dret a la llibertat, a la independència no és pas l'únic principi estructurant les relacions humanes.

L'autonomia, sense la solidaritat, podria acabar a la impotència igualant-se a una dependència real a l'ensens que a un suïcidi; per tant, un suïcidi com el d'avui, o la interdependència entre individus, comunitats, ètnies i nacions són una necessitat que s'imposa realment.

Així, la llibertat i l'autonomia fan indispensables la unió i la reunificació i imposent la solidaritat que es realitza per la federació.

El Federalisme Llibertari. — Dins del món autoritari, estatista i capitalista en el que vivim, la idea mateixa de federalisme, com la d'autonomia, és deformada i desfigurada. Existeixen diferents concepcions de federalisme, diferents, també, espècies de federalistes el mateix que de federacions.

Suïssa, els Estats Units d'Amèrica i fins la mateixa Rússia, són federacions d'estats edificats sobre el principi d'autoritat, reconeixent el dret al poder de cadascuna unitat constituïnt el conjunt federal estatista. Avui, el federalisme, està a la moda. L'edificació d'una Federació o d'una Confederació Europea és l'objecte de diferències i discussions entre els Estats de l'Europa Occidental. Els uns són per «l'Europa de les Nacions», mentre altres — més a l'esquerra — preconitzen la reunificació per ètnies o per regions «històriques». El «principi de federalisme» troba llur plaça i llur aplica-

ció mateix al si d'un sol Estat, sense necessitat d'anomenar-se «regionalisme».

En tots aquests casos, no es tracta en realitat que de «parcel·lació» relativa de l'autoritat, sense per això tocar en res el centralisme — tret distintiu de tot Estat constituït. L'autonomia oficialment i legalment reconeguda, conquerida per «referendums», com el cas de Catalunya i el País Basc, es tradueix dins la realitat per el dret d'afegir al Parlament Central un altre Parlament, amb quiscunes dotzenes de diputats de més i a la policia central un cos de policia «autònoma», i res més!

El nostre federalisme, el que nosaltres entenem per tal, el veritable i el sol realment possible, es llibertari. Es distingeix per la seva estructura i llur funcionament.

Les relacions entre els homes dins de tota societat referent a diverses manifestacions, les essencials són: *les relacions econòmiques* — relacions de treball, de distribució i consumació i *les relacions socials* — polítiques, relacions entre ciutadans i cohabitants que ocupen un territori determinat. Seguidament hi ha també, les relacions nacionals, ètniques, determinades per la comunitat idiomàtica, d'origen històric, cultural, de tradicions, de creació artística, popular, etc.

Dins de les estructures i el funcionament referent a les relacions econòmiques i a les relacions socials esguardats sota l'angle territorial, no hi ha lloc per a les distincions nacionals o ètniques. L'organització de l'economia i llur funcionament segueix la línia de les funcions. La producció social és lògicament i raonable entre les mans dels productors constituïts en agrupaments, unions i federacions per professions i per branques d'activitat, acabant per la Confederació del Treball. El canvi, la repartició i la consumació dels productes resultant del treball social, revenent als consumidors i a llurs grups i federacions al si de l'organització social (barri, comunes, zones, regions, etcètera).

Els productors i els consumidors no són considerats diferents per les seves característiques d'ètnia i de nacionalitat. Si dins la vida econòmica la participació i les decisions preses respecten l'origen ètnic, s'arribaria a la constitució de minories absurdes.

La mateixa absurditat s'establiria en el pla de l'administració social en els municipis i les seves federacions territorials corresponents si es procedeix dins l'estructura i funcionament per diferències ètniques. Contràriament, tot el que concerneix les ètnies i llurs problemes particulars revé de dret i competència exclusiva als membres de les ètnies corresponents.

Si; Autonomia i Independència dins de la Solidaritat i la Federació! Però autonomia i independència econòmica i social.

Per als llibertaris, això no és pas un principi abstret; és una actitud històricament confirmada. El «moviment macknoviste» precisava en una declaració: «Reclamant la independència de l'Ukrània, no l'entem pas sota el seu aspecte de treball i de drets socials dels treballadors i dels camperols. Nosaltres proclamem que el poble treballador ukrània (com no importa quin altre), té el dret de construir sa pròpia sort, no pas en tant que entitat nacional, però si com una comunitat de treballadors».

Georges BALKANSKY

(Traducció de Roc Llop)

Els catalans
ja ho
tenim tot...

Ja tenim Estatut.
Retallat, retallat.
Ja tenim Parlament:
Mal comptat, mal comptat.
Ja tenim President:
Mig lligat, mig lligat.
I senyeres al vent,
Amb llur cant ofegat.

I parlem català:
Controlat, controlat.
I el passiu cuitada,
A la terra arrelat.
I fins manifestem,
El «garrot» enlairat.

Per què no hi manqui res.
Al pastel mal cuinat,
Hi ha més d'un català,
Entre reixes tancat.

Es què hi manca quelcom
Dins del «got» omplenat?
Ai si, fillets meus!
Llibertat, Llibertat!
Perdoneu, perdoneu:
Se m'havia oblidat!

Roc LLOP

Vitry-s-Seine, juny 1980.

RENEE LAMBERET

La mort de la companya Renée Lamberet, significa una pèrdua irreparable per al Moviment Llibertari internacional.

Deixà d'existir el dia 12 de març de 1980, a l'hospital de Villeneuve St-Georges. Va nèixer a París el dia 4 d'octubre de 1901. Professora de Història i Geografia a un Liceo de París, va compartir la seva tasca pedagògica amb el seu treball de historiadora, deixant una obra de vàlua en aquest aspecte i, altra inacabada en la que treballava amb passió.

Renée Lamberet, era coneguda per tot el Moviment Llibertari internacional i de tots els historiadors — amb els que estava en contacte —, particularment amb els que s'interessaven per la Revolució i Guerra d'Espanya els quals la consultaven per la seva experiència personal sobre les mateixes — (el 36 va vindre a Espanya a col·laborar amb nosaltres) i per el formidable arxiu de documentació que posseïa. Ultra les seves qualitats com pedagoga i historiadora, com a lluitadora anarquista deixà llavor de propaganda i doctrinal —. Fou secretària general de la A.I.T. nomenada en el Congrés de 1953 a Puteaux, càrrec en el que treballà per la Internacional, amb la responsabilitat i amor que posava en totes les coses que prenia en mans.

Sentim de tot cor no puguer parlar amb més extensió de Renée. Ho sentim amb regret, ja que es pot parlar tant, i elogiosament, de la companya desapareguda i que tant es farà sentir la seva absència en els nostres medis.

A Magdalena i a tots els familiars de la finada el condol sincer de tot el grup de TERRA LLIURE. Descansa en pau companya Renée!

Le Directeur de la Publication :
Roc LLOP

C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi

TABAL I BARREJA

Vicençs Borillo. — Un altre amic i col·laborador de TERRA LLIURE, el company Borillo, que ens ha deixat. En tota la premsa confederal, on escrivia, era conegut per «Vicentet». Militant confederal d'arrel anarquista, és una valiosa pèrdua per al Moviment Llibertari.

A tota la família del finat, el sentit condol de «T. LL.».

Ferran Ferrer Quesada. — Home estudiós, d'una cultura feta a pols, sacrificis i robant el temps al repòs i a la son (que voldrien molts unversitaris), bon conferenciant i autor de diversos estudis tocant temes diferents, col·laborador del nostre butlletí en català i de totes les publicacions confederals de l'exili, ha publicat fa uns mesos un llibre interessant de tot punt de vista: «Sobre la Història Contemporànea de Menorca y el anarquismo».

El company Ferrer en el seu llibre, ultra refutar («apostillar» com diu ell) l'obra de Deseado Mercadal, «Datos para la Historia de los Movimientos Obreros y Politico en Menorca», descriu la història del Moviment Llibertari a la Illa, i la participació de la C.N.T. i de l'anarquisme, durant el període que va de 1936 a 1939, en organitzar i defensar Menorca, fins la pèrdua de la guerra.

Obra valuosa per l'aportació a la Història moderna, i que es llegeix amb interès fins al final.

Dues remarques a fer-li: Del malhaurat company Alaiz, vàrem editar «Quinet» i dos volums de «Tipos Españoles», solament. La segona és que no va ésser enterrat al cementiri del «Père Lachaise» de París. Ho fou al cementiri de Thiais. I desagraïts que som amb homes com ell que tot ho han donat per l'Annarquia, la seva tomba està descurada i mancada de visites amigues...

Prec de publicació. — Aquest any la «Universitat Catalana d'Estiu» es celebrarà a Prada del Conflent, entre els dies 18 i 28 del mes d'agost prop vinent. Es la XIIa Convocatòria que fa l'esmentada Universitat. Ens excusem que, per la seva extensió, no publiquem el programa. TERRA LLIURE és un butlletí de quatre petites planes i d'esforç confederal i llibertari de l'exili.

Josep Ma Folch i Torres (1880-1950). — En el centenari de la seva neixença, també volem retre-li homenatge. Primer perquè en les «Pàgnes Viscudes» de «En Patufet», molts hi vàrem aprendre català. Després perquè, si bé va escriure sobre tots els gèneres literaris, dedicà tota la seva obra a l'infància, encisant moltes generacions de petits que el llegien amb interès i goig...

Manquen escriptors que esguardin amorcits als infants.

Albert Camus, va ésser un espanyolista i un gran amic dels exiliats espanyols. Naturalment, fou un anti-franquista, com tots aquells homes universals.

Al Senyor Tarradellas, li han otorgat per la seva jubilació política, una suma de 400.000 pessetes mensuals així que altres gratificacions, que rebrà mentre visqui.

A Catalunya existeixen un gran percentatge d'obrers que no tenen cap subsidi oficial.

El cardinal Lefebvre, es queixa que l'Església espanyola sofreix de tres anomalies: la maçònica, modernista i democràtica.

Nosaltres direm a aquest religiós feixista (si no ho sap) que l'Església espanyola és una de les més reaccionàries del món.

El Papa Joan Pau II, en un recent viatge a París, ha dit en un dels seus discursos: «Més amor i menys odi».

Aquest senyor es veu que no ha conegut el Cardinal Segura, un dels principals trabucaires de la Guerra d'Espanya.

Felip González, està preocupat per la democràcia.

Nosaltres fa molts anys que no creiem amb els mites.

En nom de «Democràcia», voldriem sapiguer, quina serà la paga del nou President de la Generalitat de Catalunya, senyor Pujol.

¡Esperem la resposta!

El senyor Escofet, que va ésser Comissari General de l'Ordre Públic de Catalunya, durant la guerra espanyola, quan va arribar a Barcelona per primera vegada, després de 40 anys d'exili, va dir: «Jo torno a Brusseles a viure. Aquí, no sé a onestic.» Encara un decepcionat.

El senyor Suárez a dit: «Malgrat l'Estatut de Catalunya, aquest no serà un nou Estat. Aquest deu ésser el costat possitiu de les autonomies».

Madrid. Es vol editar les memòries del General Franco.

Aquest llibre serà un nou insult al poble espanyol, com va ésser el seu «reinat», però per la força, per instaurar el feixisme.

Un altre company que en deixa. JOAN FIGUERES, de Venissieux. El seu ajut no mancà mai al nostre butlletí.

Condols a la família de «T. LL.».

TABALER

HISTORIA I DISCURSOS

A la fi de comptes el temps té, gairebé sempre, la virtut de posar, més o menys, els fets i les intencions dels homes, en el lloc que els corresponent. Sense cap dubte que per els desitjos que tenen els amants de la justícia i de la veritat pensant amb les generacions per vindre, es passen sempre anys, massa anys abans que la història presenti els fets amb la claretat i l'objectivitat rigoroses per a que la humanitat compregui que moltes coses i molts fets que abans se l'hi havien donat com històricament justos, no eren més que «històries» escrites per mercenaris a sou i ben pagats per la gent coronada o per els dictadors botxins de creu i espasa o de falç i martell.

Així succeeix amb la història del nostre país. «Nostre» rei, qui s'en fa una glòria de ésser descendent dels reis qui a cops d'espasa i de violències, de dogmatisme religiós i absolutisme absurd «han fet l'Espanya», és un senyor que viatja molt. Sempre ens el mostren retratat, — dins els diaris i revistes — partint cap un o altre punt de la Terra, o bé, arribant-hi. O encara, de retorn a la mare pàtria. El fet és que sembla que cada viatge sigui motiu per a fer discursos.

Es molt curiós de constatar que els grans de la Terra no s'aturen mai de xerrar. Moltes vegades ho fan a «tranques i a barranques» i sovint no se sap el que volen. A vegades us diuen blanc, i altres negre. O bé van massa a dreta, quan no van massa a esquerra, fins que troben el «just mitjà», ço que no vol dir res en política. Unes voltes es desinteressen de coses de molt valor i altres, «per un pet fan mil esquerdes», com diem nosaltres a la nostra «Roqueta» (1). En fi, que sovint diuen beganades tant grosses que ningú no els pot comprendre. I fins i tot ells mateixos, si tal vegada saben el que desitgen, no sempre saben el que diuen.

Tornem, però al rei espanyol qui, com ens deia l'escriptor mallorquí, En Baltasar Porcel, «es un senyor qui ha prè amb molta i seriosa fè, l'exercici de les seves atribucions reials».

Doncs bé. Don Joan Carlos Ier, com deïem també fa discursos. Un o dos cada viatge. I el que d'ell se'n pot dir és que quan parla, ho fa amb un tó de sinceritat i fins i tot inspirat per un cert fòc de joventut se desitja d'enterrar els mals records que els seus ancestres han deixat arreu de la història.

Ara, fa poc va anar als Països Baixos. evocant aquell personatge tan gran com diuen que fou En «Guïem d'Orange», sembla que hagi volgut esbrallar (2) un ben desagradable rol de història. Desagradable, per damunt tot, per els espanyols de palaus i de sang blava.

Una altra volta, davant l'assamblea de les N. U. (si la memòria no em fa gitza, perquè tal vegada va ésser en el sí del parlament europeu, el fet de trobar-me

fora de casa, accidentalment m'impedeix de verificar-ho), va fer un discurs d'allò més bo, ben estructurat, plé de bon sentit polític, — aquesta cosa tan preciada per els polítics professionals, perquè els ofereix la possibilitat de jugar a yeure vindre — i de formes literàries molt interessants per el fons i fermes per a la forma...

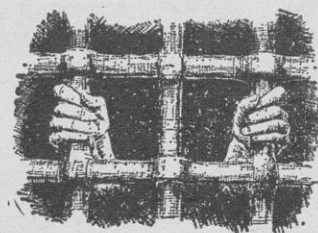
El cas curiós del discurs en quistió és que el tan alt nivell de la seva intervenció fou degut justament al fet de ficar els seus avant passats en el banc dels acusats, puig que per ell, per el rei jove, la representació fonamental del poble espanyol i del seu esperit, la personifiquen, homes qui, tal com en Cervantes entre altres, foren repudiats per els seus propis ancestres i, més a prop de nosaltres, per el seu avi, qui tenia tanta tirria als filòsofs i homes de ciència pedagogs, tal com Ramon i Cajal, Ferrer Guàrdia i Unamuno... També, tal vegada emportat per la seva fogositat, va condemnar els malifets de Franco, perquè, si és veritat que, malgrat tot és d'ell que va heredar el Poder, el seu discurs, que fou una apologia de l'esperit de llibertat i de la dignitat del poble espanyol, resonava com una galtada (3) damunt d'aquell botxi i el seu règim.

El fet que totes les senyores i els senyors d'aquella assamblea aplaudissin de valent, significà que en aquell instant — pot ser inconscientment — varen també condemnar varis segles d'història i per conseqüència, donaren la raó al poble.

Aquestes coses que succeeixen amb el que se'n diu «l'història major espanyola» amb els defectes que hi trobem pas a pas, també succeeix dins dels altres països, com a la Rússia comunista, la China, Amèrica de dalt i la de tot arreu, on la història dictada per els que comendaven abans de morir, és rectificada per els seus successors tan aviat com aquells són enterrats. Amb la particularitat que no esperen que passin els anys per cridar i escriure totes les pestes del món contra els seus mestres. El cas és, que, tot el que criden i escriuen és veritat, ço que ens dóna la raó a nosaltres quan repudiem tota idea de col·laboració amb no importa quina mena d'Estat, perquè tots ells estan podrits. Els exemples són tan a prop de nosaltres, que no cal recordar-los.

Ço que si cal demanar-nos, és el que diran dins uns anys i el que podem dir ara mateix els que escudrinyen les actituds de tanta gent qui, per tal de matar la C.N.T. s'han dedicat als més baixos insults i s'han aferrat als més detestables arguments, i fins i tot han ajudat, com si forem desprezables mercenaris en els més indecents enemics de la classe treballadora i dels homes enamorats de la consciència de la llibertat dins la dignitat.

En els escissionistes pagats d'avui dia, no els quedarà ni tan sols l'argument de

la sinceritat i la bona fè dels seus desitjos. I quan moriran no podran inspirar el sentiment de tristesa que va inspirar el Pestaña, ni el record de la dignitat i del coratge d'en Peiró.

Els escissionistes d'avui sols seran recordats com l'exemple de interessos i afanyos contraris a la sinceritat i a la bona fè.

Ferran FERRER

- (1) Roqueta: l'illa de Menorca.
- (2) Esbrallar: rompre, estripar.
- (3) Galtada: bofetada.

Tots aquests son termes menorquins.

Cóm està la bossa

Escreix del n° 62: 2.320,07 frs.

Robla L., Paris, 20; Doménech J., Montreuil, 100; Laborda E., Paris, 10; Benedicto M., Londres, 50; Capellas, id, 50; Serrarols R., Villeneuve-la-G., 20; Pere Cabré, Drancy, 20; Amela, Raisac, 19,50; Abelló, Paris, 30; Fernández (I), id, 10; Royo, Perpinyà, 2; Pujadó, Le Havre, 10; Remei i Emili, Cloars Carmoët, 30; Oliveras, Combs la Ville, 20; Valls, Epinay sous Senard, 30; Amics de Montargis, 30; Montané, Choisy le Roi, 10; Magdalena Lamberet, Paris, 20; Peralta B, id, 20; F. Arcos, Canadà, 50; Laborda E., Paris, 10; Casals, Gorez, 20; Tarragó, Paris, 10; Enric i Pepita, Bezons, 20; Bagés, Stains, 30; Rosquillas, Pont de la Meije, 20; Griño R., Labastide d'Anjou, 20; Cortés F., Beaucaire, 50; Un del 90, Lamotte Beuvron, 400; Ripoll S., Villamblard, 200; Riaza H., Montauban, 25; Vila A., id, 25; V. Guitard, Lourdes, 20; Salas M., Carpentras, 200; Adell R., Charleval, 20; Parra C., id, 20; Pérez Joan, Les Salles du Gardon, 10; Martínez J., Mâcon, 20; Roldan, Drancy, 20; Llop, Paris, 30; Joan de la Flor, Villeurbanne, 100; Conesa, Albí, 20; Belles, Perpinyà, 10,50; Romera, id, 10; Porté R., Nevers, 20 francs.

Total:	4 202 07
Despeses:	
Impressió del n° 62	952 30
Expedició	255 70 1 208 00

Escreix 2 994 07
Manca a pagar el present número.

El Bosser.

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 64
París, Setembre 1980

Odó de Buen, il·lustre científic i col·laborador de l'Escola Moderna

Sovint parlem de la nostra gent, pensadors o grans militants que aportaren llur encisadora llavor a l'extraordinari esclat del moviment llibertari. Cal fer-ho. Però moltes vegades passem per alt injustament el treball, no menys encisador, d'aquells que sense professar l'ideal anarquista l'ajudaren a expandir-se i arrelar-se, arreplegant, per aquest motiu, fora dels nostres medis, les enemistats més esfereïdores. Aquest és el cas del piramidal científic que fou Odó de Buen i del Cos. (1).

Nascut a Zuera (Saragossa) l'any 1863, molt aviat orientà els seus afanys cap a l'investigació naturalista a bord de la fragata «Blanca», la qual cosa li permeté endinsar en el món de l'oceanografia fins el punt de no sortir-se'n ja més, a excepció feta dels moments que dedicà a la docència. Es potser aquesta pràctica pedagògica la que per a nosaltres guarda un interès més gran, puix de la seva saviesa i dels seus manuals escolars van poder aprofitar-se'n molts dels esperits llibertaris d'aleshores, que accorrien a les escoles racionalistes i populars.

Poc abans de sorgir l'Escola Moderna, Odó de Buen havia obtingut a la Universitat de Barcelona la càtedra de Ciències Naturals, des d'on projectà els seus coneixements en una línia del positivisme spencerià, explicant els fenòmens de la Naturalesa, davant el fixisme i l'actitud creacionista dominant, amb una perspectiva netament evolucionista, — val a dir que és tingut per un dels principals introductors del darwinisme a la península Ibèrica, i quan Ferrer i Guàrdia posa en marxa el seu ingent projecte pedagògic, de Buen fou dels primers en oferir-li els seus serveis. Tot plegat li valgué l'excomunió del bisbe de Barcelona, cardenal Casanyes, que declarà herètics els seus llibres de text i inicià una campanya de desprestigi i difamació que hauria de culminar amb el foragitament d'Odó de Buen de la seva càtedra, no obstant momentàniament, donats els aldarulls universitaris que tal actitud provocà i el prestigi científic del que gaudia l'esclarit acadèmic. No hem d'oblidar que a l'any 1906 fundà i dirigí el «Laboratori de Biologia Marina de les Balears i Mallorca» i més tard l'«Instituto Español de Oceanografía», a la vegada que entre 1884 i 1906 havia publicat ja una trentena de llibres de reconeguda vàlua sobre geo-botànica, zoologia, geologia, geografia i física (2).

Així doncs, a principis de segle, la celebrat del notable científic naturalista era gran i a la reacció monàrquico-clerical li resultà impossible destruir l'ascendent de l'odondebuénisme en els medis d'avenç intel·lectual i populars. Odó de Buen va ésser, finalment, reposat a la seva càtedra de Barcelona, on romangué fins 1911.

Anteriorment a l'aparició de l'Escola Moderna, havia destacat en la lluita entre l'integrisme catòlic institucionalitzat i l'anticlericalisme català, però és la seva afiliació a la masoneria — posseïa el títol d'orador honorari de l'Assemblea de lògies masòniques confederades (3) — el que l'apropa a Francesc Ferrer i Guàrdia, el qual en constituir la seva Escola li ofereix un lloc en el patronat que la governava. Però no és només una col·laboració de gestió la que brinda Odó de Buen a l'Escola Moderna, a partir d'aquest moment s'entrega per complet a recolzar la pedagogia racionalista. Tot el que pot fer, ho fa. Tradueix i revisa llibres, dóna conferències i escriu obres de caire científic expressament per a l'Escola d'en Ferrer, al temps que es va establint una forta amistat entre ambdós pedagogs que du a de Buen a declarar, com a testimoni, a favor de Ferrer i Guàrdia en el procés de 1906, arran de l'atemptat de Mateu Morral.

La seva tasca més important a l'Escola l'hauriem de centrar en els seus escrits, no tant en els que publica periòdicament al *Boletín de la Escuela Moderna* com en els que, en forma de manual, són dedicats a l'aprenentatge d'infants i d'adults en l'àmbit de les Ciències Naturals. Dins la sèrie pedagògica projectada per l'Escola amb el títol «Las Ciencias Naturales en la Escuela Moderna», Odó de Buen escriu a l'any 1905 els cinc volums de la seva «Pequeña Historia Natural»:

1. *Geología y Botánica*;
2. *Zoología*;
3. *Mineralogía*;
4. *Petrografía y vida actual de la Tierra*;
5. *Las Edades de la Tierra*.

A part d'aquesta sèrie publicada també a l'any 1905, «Nociones de Geografía Física», amb un próleg de E. Reclús (164 pàgs.), endemés de la revisió de l'obra de Reclús «El Hombre y la Tierra», l'edició de la qual va emprendre l'Escola Moderna.

Com a conferenciant, amb les seves

exposicions magistrals, Odó de Buen col·laborà en una de les activitats que més prestigià l'Escola ferrerista: les *conferències dominicals*. Formaven part de l'extensió cultural del Centre i es pretenia aconseguir formar una «Universitat popular», mitjantçant l'aportació d'hommes de la vàlua d'en Odó. S'iniciaren el 15 de desembre de 1901 i el públic era del més heterogeni, alumnes, obrers, professors de la mateixa escola s'aplegaven a les onze del matí dels diumenges, en una sala plena de gom a gom, per a assistir a la xerrada que de Buen o Martínez Vargas (4), catedràtic de malalties de la infància de la Universitat de Barcelona i organitzador també de les «conferències dominicals», els hi dispensarien després del resum del tema exposat el diumenge anterior. De Buen parlava de l'atmosfera, l'evaporació, els oceans, els glaciers o d'altres temes relatius a les Ciències naturals, mentre que el catedràtic de medicina ho feia sobre temes relacionats amb la fisiologia, la higiene, les malalties, els sentits, l'alimentació, etc., tant un com l'altre auxiliats quasi sempre amb material didàctic de tota mena: làmines, fotografies o diapositives, la qual cosa era altament valuosa des del punt de vista de la didàctica, anticipant-se, fins i tot, molts anys a les noves tècniques d'audio-visuals a l'escola. Aquests cicles de conferències, amb la perspectiva del temps, en són una bona referència per avaluar el nivell del contingut pedagògic de l'Escola Moderna i dels seus col·laboradors.

A mida que participava ferventment en aquestes tasques s'afirmaven més sòlidament les conviccions racionalistes d'en Odó i així ho manifestà en el Congrés lliurepensador celebrat a Barcelona, l'octubre de 1910 on decididament es mostrà partidari d'un tipus d'ensenyament neutre — laic — en la línia dels republicans francesos, convençut com estava de que la ciència i els hàbits racionals que el seu estudi comporta aconseguirien eficaçment fer desaparèixer la religió i qualsevol altre sofisme dels esperits dels infants.

Odó de Buen no fou un anarquista, és cert, però sabé posar les seves idees i la seva obra al servei de l'emancipació de la humanitat, perseguit i empresonat per aquesta raó a 1936, morí a l'exili mexicà

(Passa a la pàgina 2)

48.10112

MIRATGES SINDICALISTES

Sabem de molts anys, que l'Estat i el Sindicalisme són incompatibles, dintre les seves tasques específiques. Bakunin ho afirmava ja a últims del segle passat, ja que aquests tenen una missió diferent, més ben definida dintre l'aspecte econòmic i social d'una nació.

Avui, degut als complexos instalats, direm amb tota sinceritat i amb tota l'ironia que li correspon, que totes aquestes sigles dels Sindicats que fomenten per tot arreu del món, es un mal volgut, per instal·lar el miratge del «sindicalisme modern» lligat a les realitats polítiques, definides per les circumstàncies i interessos que aporten un recolze per apoiar aquells grups polítics, religiosos i econòmics que avui es disputen el monopoli, per orientar i influenciar el món del treball, sense cap argument filosòfic i humà.

¿Quina llavor poden acomplir tots aquells sindicats, que van a remolc d'una orientació política? Si constatem llurs actuacions, ens donem compte que els punts de vista establerts, són a conveniència de les intencions ben preparades. ¿Quina finalitat porten amb el seu contingut? ¿Cap! Ja que totes les reivindicacions que poden suggerir no van al fons dels problemes morals que els obrers mereixen. La lluita de classes, fa molts anys que ha desaparegut del frontó dels sindicats. Quan els primers van ésser instituits per defensar els drets dels treballadors, els principis de la seva creació tingué aleshores de crear una força per contrarrestar l'opressió que els obrers es trobaven submerts. Avui, del Nord al Sud i de l'Est a l'Oest, tot es mou sota una

planificació estudiada i posada en pràctica per homes que estan disposats a jugar aquest joc, per arribar als seus fins.

Els congressos que aquestes organitzacions celebren són de pura comèdia, ja que estan d'acord amb el resultat previst, abans la celebració del mateix, sovint per no dir sempre, les decisions són preses per els comitès executius, sense que l'opinió dels seus adherents sigui consultada. «Un Sindicat pot amargar una locomotora». Tot porta una il·lustració dels partits tutors d'aquestes organitzacions; ho veiem a través de les CC OO d'Espanya amb el PCE, de la UGT amb el PSOE. La mateixa fotografia la trobem a França amb la CGT i el PCF. Podriem allargar la llista, mes aquesta seria extensa però tot seria semblant.

Dintre d'aquestes perspectives, la lluita reivindicativa es veu mutilada el mateix que la liberació de l'home per arribar a una societat més equitativa. La fisonomia que avui esguardem es una imitació de les teories sindicalistes; els sindicats i la seva evolució es fan el tornaveu de fenòmens negatius que es perceixen a través de la voluntat d'una política previsora per a tancar les portes de la revolució.

La Polònia ens ofereix un «exemple» de la negació d'aquest sistema, (Sindicats d'Estat) aquesta concomitància, posa en evidència aquest fals dilema, car la seva actuació es veu empresonada per una fórmula que nega la solvència dels sindicats i la seva raó d'ésser. Els responsables que dirigeixen els sindicats de l'Estat polonès, guanyant tres vegades més que els obrers; és una de les conseqüències privilegiades d'aquests funcionaris, que porten el sindicalisme a la seva degradació. (Els Sindicats Verticals d'Espanya, van ésser una il·lustració d'aquest engany). ¿Cóm poden aquests Sindicats evolucionar si les seves aspiracions estan en una via morta? En un complet desequilibri, ja que tot el seu mecanisme es amorf. La Polònia és «un exemple», però no una realitat, ja que a l'ombra de la protesta apareix un altre perill. ¡La religió! La seva presència servirà per a cangrenar aquest moviment que avui s'aixeca contra la paròdia marxistenilista, que sumeix els homes en autòmats. La al·locució que va donar el Cardinal Primat de Polònia als parats de Gdansk, deia de tornar al treball, un vegada més la hipocresia pren la forma de Deu, per influenciar la determinació dels parats i indirectament feia cos amb l'Estat Polac... Per a emprar «la manguera», totes les condicions són bones, car l'essencial és apagar el foc i calmar la revolta.

Els mateixos esdeveniments haguts en el camp andaluc, en els darrers fets que s'han produït sobre aquelles terres, on els petits sindicats catòlics han patrocinat una revolta dels camperols, que amb

el temps, aquesta protesta serà desviada del seu contingut social per a redimir-la al perdó i a la voluntat de Deu.

Es normal i humà que l'home reivindicui la seva presència, lluitant per a que el seu determini, no sigui extirpat i usurpat als desitjos imperiosos d'una conquesta política.

Avui a Espanya existeixen altres formes de sindicalisme, degut a escissions hagudes al si d'organitzacions obreres. Una d'elles és «Los Renovados». Direm que la sola ambició d'aquests nous reventors, és de sentar noves plataformes per a impedir la marxa ascendent de la única C.N.T. La missió de «Los Renovados» és de corrompre l'esperit anarcosindicalista que la C.N.T. imprimeix per a que aquesta no conservi el seu matís apolític i revolucionari per arribar a les seves finalitats.

No, al Sindicalisme d'Estat. No, al Sindicalisme Polític. Sols l'emancipació de l'home pot portar a aquest l'obtenció dels seus drets.

El demés és política pura, amb les seves salses respectives.

KIKU

ODO DE BUEN...

(Ve de la 1a pàgina)

L'any 1945. Per tot això nosaltres hauríem de brindar-li el nostre reconeixement.

GERARD JACAS

(1) Per a dades més concretes sobre la seva vida podeu consultar l'article «Odón de Buen y del Cos» del professor Pasqual Boira Bellostas al volum II de la «Gran Enciclopedia Aragonesa», Unali S.L., 1980.

(2) La llista completa de totes aquestes obres la podeu trobar a la fi del seu «Resumen de las lecciones orales de Geología». Libreria de Agustín Bosch, Barcelona, 1906.

(3) Vegeu «Boletín Oficial de la Gran Logia Simbólica de la Regional Catalana» del 15 de Abril de 1886.

(4) Martínez Vargas era autor endemés d'un petit opuscle de caràcter complementari per a l'aprenentatge dels infants, intitulat «Botiquín Escolar» sobre la manera urgent d'aplicar els primers auxilis en cas de lesions.

POSTALS

— I —

ROSES

*Roses una meravella,
amb el golf tot encantat.
Els grecs en van fer una estrella.
Els romans, una ciutat.
S'emmiralla dins les aigües
i sota el cel estrellat.*

*Costa Brava, com encises,
amb el mar tot encalcat!*

*Roses!
Jo m'enduc dins la mirada
el teu misteri embruixat!*

Roses 28-7-80

Roc LLOP

— II —

IMPRESIO (P.O.)

*El vestit, la barretina,
i el traguejar amb el porró;
cargols i botifarra
i al bell fons el Canigó,*

*Quin encant, la paretina,
amb el «costum» del país!
I el puntejar la sardana
en peus i mans tot l'encis.*

*Com la terra catalana,
crec que no se'n troba al Mon...
La porto al cor arrapada,
malgrat sigui un rodamón!*

12-8-80

Roc LLOP

TABAL I BARREJA

Escoles i mestres. El ministre d'Educació i Ciència passarà a la Història, com el defensor de l'ensenyança privada (confessional, millor dit).

Tancament d'escoles d'E.G.B. i mestres que resten sense treball per aquest motiu. Les escoles religioses tenen una bona part de la matrícula escolar i l'Estat fa economies tancant escoles i deixant en atur forçós el personal ensenyant. Exemples que jo he pogut constatar:

A Vallfogona de Riu-Corb, (poble del celebrat rector Mosén Vicens Garcia), 1936-1939, hi vàrem crear un grup escolar de tres classes: Parvulari, grau elemental i superior. Ara no hi ha escoles — malgrat haver-ne fet de noves — i els infants, com els dels altres pobles de la rodàlia, estan obligats a anar a Santa Coloma de Queralt. Als pobles del voltant de Cervera, passa el mateix. I així i així un xic per arreu. I es clar! Com els pares no volen que els seus fills siguin «crucs de càrrega», els envien — fent sacrificis — als llocs on hi ha escoles. I com que de religioses

ni hi ha per tot (amb locals i mestres i sense que hagin passat per l'Escola Normal), el profit material — i el moral sobre tot — és per a ells.

El nostre company i col·laborador de TERRA LLIURE, Gerard Jacas, que coneix a fons el problema escolar a Catalunya i arreu d'Ibèria, té raó protestant de l'anomalia que és l'ensenyament en l'Estat espanyol, i defensar l'Escola Racionalista, com ell ho sap fer, ja què aquesta, ultra no intoxicar ni embrutir la ment de l'infant, respecta la seva personalitat i l'orienta per a què demà sigui un home conscient i lliure, solidari i germanivol en el pla col·lectiu i humà.

Deixar els infants sense escola és un crim, com ho és també, deixar els mestres sense feina. En 1936-1939, vàrem resoldre el problema escolar satisfactoriament i sense entrebancs.

Manquen escoles a Barcelona. De 2.050 que es consideren necessàries a la ciutat, l'Estat, n'ha concedit 310. La solució és vergonyosa.

Contra l'esclavatge. A Londres, la

Comissió Internacional contra l'esclavitut, ha posat a Espanya en tela de judici i que passarà a la C. dels Drets de l'Home de la ONU. El fet és que, més de 400.000 nois de menys de 14 anys, treballen pel menjar solament, sense cap esperança de millorar la seva situació, ja que, sense cap formació tècnica per a desenvolupar-se dins del règim industrial d'avui. La panoràmica de demà per aquests xicotets és desencoratjant i inhumana. L'egoisme explotador, continua fent llurs estralls.

Universitat d'Estiu a Prada. Ben concorreguda. Més de 600 inscrits. Temes interessants. I debats sobre energia, ecologia, ciències aplicades, català i literatura catalana. Hi concorregueren gent de tots els Països catalans.

Pere Bonet Cuito. Mori a París a l'edat de 80 anys. Enterro civil el 8 de setembre. Fou un militant obrer i un aferrissat lluitador contra totes les tiranies.

Cenetiste de bon antuvi, milità després a la F. Catalana Balear - Bloc Obrer i Camperol i POUM.

Per les seves activitats, sabé de la presó i del desterro. Fou President del Casal de Catalunya de París. Correcte en el tracte i honest amb els altres i si mateix. Pertanyia al Sindicat d'Arts Gràfiques i degut a la casa on treballava, contribuï a la confecció de les nostres publicacions. A tota la família, el condol de **TERRA LLIURE**.

TABALER

UN ESCRIPTOR ENFADAT

A Deseado Mercadal Bagur, escriptor socialista menorquí, l'hi han caigut molt de travers les meves refutacions o «Apostillas» — com es vulgui — fetes en el seu llibre: «Datos para la historia de los Movimientos Obrero y Politico en Menorca», aparegut l'any 1979.

Com jo conec el seu esperit polèmic, després de publicar les dites «Apostillas», aparegudes a la fi del mes de gener d'enguany, vareig dir-li a un amic, per carta del 25 abril, que Deseado respondria, sens dubte, al meu llibret. I que, tal volta, jo m'abstindria de fer al·lusió a la seva resposta si la donava amb tò polèmic, perquè la polèmica en qüestions polítiques i socials és gairebé sempre negativa.

Efectivament. Per a fer conèixer el seu disgust, Deseado, ha publicat el mes de maig un follet de 26 fols, tot plè de bejanades.

Com jo volia que els illencs interessats directament per l'assumpte fossin els primers a saber la meva reacció, el primer de juny vareig enviar al diari «Menorca» de Maó, un treball a on, amb tota cortesia li deia a l'escriptor menorquí que, en endavant, la meva resposta en els seus eventuals escrits seria la indiferència.

Però «Menorca» no volgué publicar el meu treball. Entre altres raonaments molt comprensibles, perquè era llarg. I és veritat que per un petit diari ho era,

de llarg, el meu treball. Dos fols si que els hauria publicat, sota certes condicions qui, però, deixaven pelats els meus arguments. Entre altres calia esborrar certs noms qui són essencials per la comprensió de l'assumpte.

El temps, — qui segueix imperturbable el seu camí — ha passat i els nostres amics de «Combat Syndicaliste» aprofitant el dret ben merescut de gaudir de «vagàncies» ben guanyades i no podran publicar la meva resposta integral.

Per els lectors qui, — fins i tot de la península Ibèrica — s'interessen per el nostre treball, jo voldria dir, molt breument, l'essencial del follet del Deseado. Per ell, l'anarquisme és quelcom com l'atentat del Liceo de Barcelona, de primers de segle. Tothom sap que aquella gent no eren anarquistes i que, els anarquistes, no tenien res de comú amb aquella gent. Fa semblant d'ignorar la meva interpretació de l'anarquisme: solidaritat humana, comprensió, germanor i revolta irada, si és el cas, contra aquest monstre de violència i de crim que és l'Estat.

Em retreu la meva aversió a la democràcia del vot i què, per tant, no sóc un democrata. Diu coses tan sense sentit que el deixo de costat per parlar directament al públic en general. I ho

(Passa a la pàgina 4)

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 63 2 994 07
 Muñoz, Nantes, 10; Conejos, Nantes, 10; Volga Marcos, Rueil-MalMaison, 20; G. Vila, Barcelona, 143, Ballesta, Chatterault, 20; Llop, R. Paris, 20; Sirvent, Orsay, 30; Peralta B., Paris, 20; Pepita i Enric, Bezons, 20; T. M., Paris, 5; Villegas, Paris, 10; Bagés, Stains, 30; Un de pas a Paris, 2; Cebrián, Montreuil, 10; Folch J., Montignac, 10; Pascualena, Marignane, 10; J. Brugués, Mane, 55; A. Fumadó, Osseja, 20; J. Bassons, St. Pons, 30; A. Jurado, Labruguière, 50; J. Carreras, Austria, 40; Pelejà R., Lyon, 30; Un del 90, Lamotte Beuvron, 200; Victor Guitard, Lourdes, 20; Santos, Chelles, 50; Cardona, Auch, 60; Marti i Paulette, Andorra, 100; Rosquillas, Pont de la Maye, 20; Marin, F., St. Pryvé, 50; Fernández, Paris 25 F.

Total: 4 114 07
 Total despeses 1 427 95
 Escreix 2 686 12

DESPESES

Impresio del nº 63 952 30
 Expedicio del nº 63 420 65
 Transport del nº 63 55 00
 Total 1 427 95
 Manca a pagar el present número

El Bosser

BARBARIE

Segurament de «Barbaria». Salvatgisme. Retrogradar. Anticultura. Contra-revolució. I si es pogués dir: Diríem «carcamalisme» de carcamal. Però no val. No crec que hi sigui al diccionari. Però podriem dir altres mots, per tal de distingir, l'inhumà de l'humà. Es a dir: El bon seny, la lògica raonable. La solidaritat i la veritat sencilla. Sense complicacions. Els ideals de natura, que tenen la seva base, amb la nostra mateixa existència. El just equilibri. El que és normal per deducció pròpia i col·lectiva.

Tenim de desconfiar de tots aquells que sempre parlen del poble. Que mai treballaren. De molts també, que sortits de l'Universitat i altres centres docents, ignoren el que passa l'obrer per guanyar-se la vida. Sovint, parlen del poble per servir-se'n, per tal de pujar a l'escala política i després, no recordar-se'n més. Fins quan tornen les eleccions.

Durant 40 anys, el franquisme va modelar al seu gust la societat espanyola. No donant llibertat, va fer disminuir i perdre, certs atributs i qualitats de l'home. El poble no va viure. Vegetava. Això va crear una «doctrina» costumista, que es va acceptar com un mal «inevitable» i que posant en perill tot el millor de l'individu amb la seva mateixa intel·ligència, avui ens trobem que tot el d'aquest país, ha començat a partir de CERRO. Tot. Ningú se'n ha salvat d'aquest fenomen. Incluit, com és natural, i amb majors motius, les nostres organitzacions dites llibertàries.

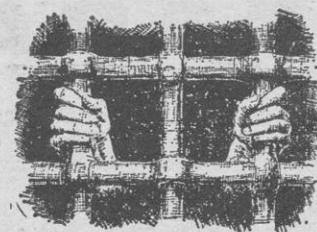
Tot segueix igual com abans. El pre-

domini buròcrata. Funcionaris d'esperit estret. Autòmats i d'intel·ligència mediocre. Tot era podrit fa cinc anys endarrera. Tot continua amb estat de descomposició avui encara. Per això he encapçalat aquest petit article amb aquell mot. Allò respon a l'estat actual de casa nostra. Amb el sentit polític, econòmic, social i humà. Tot és per a fer. Per començar. Tothom coneix el mal. I ningú ho vol fer.

Els polítics catalans, es van ajuntar amb la brutícia que va deixar el franquisme. Avui, de continuar així, aviat seran tan bruts com aquells. I s'embru-teixen per que han renegat de tot un passat recent. No volen ni parlar-ne. Catalunya, no serà Catalunya, mentre no recuperi l'esperit del 19 de Juliol del 1936.

Fou el Far de tota l'Espanya. No era ni pot ésser el país que representa Jordi Pujol avui. El banquer. Era la Catalunya social, política i econòmica d'avanguardia. La Catalunya obrera. Revolucionària. Anti-centralista. Federalista i llibertària. Pobre Catalunya la d'avui, quina escudella barrejada ens volen donar!... Quina diferència d'aquella que nosaltres vàrem conèixer.

Es veritat que existeix més que mai, la decadència d'idees. D'organitzacions i de partits. D'ideals que distingiren els homes del nostre temps, però mai hauria cregut que es pogués arribar a tanta mediocritat amb els homes que ens volen administrar aquesta Catalunya nostra. I no parlem del que està passant al reste d'Espanya. Podrem omplir tot un llibre.

El Parlament ens ha creat e inventat una constitució, feta pels mateixos que varen venir en línia recta del franquisme. Un Estatut del treballador, una llei cadre o marc, que va en contra de la classe obrera. Lleis que no garantitzen les llibertats presents ni futures. Al contrari, les desminueixen. Les han fetes més petites. El cataclisme polític és gros. Tot va vers la dreta.

De tot això en diuen «democràcia». La gent dita d'esquerra, no coneix la vergonya. Ho han acceptat tot. Per tal de tenir el que tenen que és ben poca cosa. Els vells i els joves franquistes, se'ls han rifats. Ben rifats.

Així està tot. Continua la línia dels que varen enterrar la República i varen assassinar els obrers de la revolució. Crec que, malgrat el que diuen alguns, tots n'estan ben contents.

Mentre tant, aquí a l'Empordà, el nostre riu Fluvià, corre per les nostres terres. Brut. Contaminós. Amb peixos que moren a tots els instants. Quand les aigües arriben al mar per la desembocadura de S. Pere Pescador, la cosa és tan negra, que cal posar-se una careta antigàs. Pudor i fàstic pertot arreu. Com la política.

Tant és així, que totes les associacions de veïns protesten. Els ecologistes, etc., etc.. Ho portaren al govern civil ja fa alguns anys. Trobaren el motiu. La causa. Una fàbrica de productes químics. Tot seguit li varen imposar una multa. La direcció la va pagar sense protesta. Reconeixen la raó de la gent. Del poble.

Fa tres anys. D'ençà d'aleshores, tots els anys, la fàbrica paga multa i les aigües segueixen brutes i la pudor contaminosa és més forta. Això és un exemple entre tants que podriem donar. D'una societat així, a l'Empordà en diem que es «A can Pistracs». Equivalent a la casa de «Troya» castellana.

Voltaire, li deia a l'amic que ell no estimava: Noestic d'acord amb res del que vostè escriu i diu, però em barallarté amb tothom perquè vostè pugui dir-ho i escriure-ho.

Els polítics de casa nostra podrien aprendre la lliçó. Per construir la llibertat. El respecte i la netedat.

Vicenç SOLER

Un escriptor enfadat

(Ve de la pàgina 3)

faig per dir ço que és l'anarquisme i la violència justiciera d'en Bresci i tant d'altres anarquistes, sempre donant la cara a l'enemic que es l'Estat i responsabilitant-se dels seus actes. Dir, també, ço que és la democràcia del vot i de la responsabilitat dels polítics. D'en Casares Quiroga, per exemple, i de la seva son, que el fa «gitar-se» quand convé estar despert; de la seva irresponsabilitat qui ajuda la Monarquia a afusellar en Galan i de la República que nomenà en Casares, ministre i fins i tot cap de colla governamental. Dir ço que varen ésser i varen fer Azaña i altres, de la confiança que els varen donar les esquerres, migjtançant la democràcia del vot. ¿Qui ha oblidat Arnedo, Casas Viejas, Castilblanco i «els trets a la panxa»? Totes aquestes coses, (entre altres, la meua vida a la «Torre de Marfil de la dulce Francia»,

com diu ell) cal dir-les, però, tot i fent-les breus, exigeixent variis fols que jo crec que «C. S.» voldrà publicar el més aviat possible. Avui sols interessa prevenir els lectors de com està la situació. I què, a fi dels comptes, es publicaran, amb tranquil·litat i ben amples, les observacions que mereixen els arguments de l'escriptor menorquí enfadat.

Ferran Ferrer Quesada

N.B. — En el n° 63 de TERRA LLIURE, de París, corresponent al mes de juny, el Tabaler diu, amb raó, que Alaiz reposa a Thiais; que se l'hi varen editar «Quinet» i dos toms de «Tipos Españoles». El Tabaler ha fet bé de donar-me amb la massa al cap car, convé no distraure l'atenció quand un es refereix a dades precises. Per ara faré penitència i en endevant, atenció. ¡Mea culpa! F.

16 juliol 1980.

Le Directeur de la Publication

Roc LLOP

C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi

Els Congressos Obrers i l'educació

Sempre s'ha pensat — va de callada, des d'una perspectiva malèvolent burgesa — que era peculiar dels treballadors romandre en una supina ignorància i, en aquesta actitud, s'han obstinat a mantenir-los els qui així pensen, com una manera més segura i bàrbara de protegir llurs privilegis. «El que és propi dels treballadors —diuen— és el treball i no pas el saber» i, en conseqüència, per obra i gràcia de les nostres perspicaces classes dominants, se'ls intenta reduir a l'analfabetisme i al desconeixement més absolut.

Però, contràriament a la voluntat falsejadora de la burgesia, la veritat és que la classe treballadora, des que veu la necessitat d'associar-se, ha revelat un insadollable afany de saber, l'impuls del qual ha conseguit esbargir el camí de qualsevol entrebanc per tal de satisfer aquesta exigència racional. La voluntat de saber és un factor intrínsec a la naturalesa humana i impossible de desàrrelar. No es tracta de simple tafaneria o curiositat, tampoc d'una preocupació de «saber per saber», més pròpia d'espirits sobers i orfes de necessitats que de mortals carestiosos del més indispensable. L'anhel del treballador ha estat sempre un «saber instrumental i operatiu», un saber que comporti l'alliberament no sols de la ignorància a la qual se'l condemna, sinó, el que és més important, de l'aclaparant opressió. L'avidesa de coneixements en el desposseït empaïta la fita de la seva educació l'engega en el tauler de la vida com una empresa arriscada però també com la labor més superba.

L'home, per naturalesa, no es defineix com animal productor, nascut per al treball i, per tant, que duu implícitament l'explotació de l'home pel mateix home, no ha d'ésser tingut com a un valor a respectar, en esdevenir una xacra amb la qual ens afeixuga el clasicisme social. La revolució en els cervells durà a la Revolució Social. Aquest plantejament és el que es varen fer els primers obrers internacionalistes, arran mateix de la fundació de l'A.I.T., en el Saint-Martin's Hall de Londres l'any 1864. L'instrucció integral, com en deien aleshores, hauria d'ésser la clau per a la redempció de la humanitat.

Ja en el primer Congrés, reunit a Ginebra l'any 1866, hom considera seriósment la qüestió de la formació, tot reconeixent la seva vàlua davant el treball alienador. S'establiran uns topalls a la dedicació laboral, excessivament atuidora, especialment per als menors, als quals estimen diferenciats en tres categories, tot proposant que l'esmerç dels quals sigui restringit a dues hores per als de 9 a 12 anys; a quatre per als de 12 a 15 i a sis hores, per als de 15 a 18, perquè d'aquesta manera el jovent es pugui consagrar a un aprenentatge mental, corporal i tecnològic, respectivament, segons la gradació disposada. Bourdon i Varlin, en una ponència presentada en el mateix Congrés, escometen contra l'ensenyament privat i la usurpació per part de la família de la funció docent, en deixar ben clar que és la societat, en general, qui se s'haurà de fer càrrec d'aquesta funció, la direcció de la qual pertoca a la voluntat de tots.

Els acords d'aquest 1er Congrés, encara que molt tèrbols, ofereixen a la classe treballadora una esperança més encisadora per al seu esdevenidor. Hom comença a acaronar la idea que les classes desposseïdes no sols tenen dret a sortir de la ignorància sinó que, a més a més, poden aconseguir-ho, no sense esforç, de llur pròpia mà, gràcies a una instrucció científica i professional, a la vegada, que es fonamenti en uns principis racionals.

L'any següent, en l'anomenat «Congrés per a la Pau i la Llibertat» — en realitat, un simposium de caire liberal per tractar la qüestió de la guerra franco-prussiana —, Bakunin, Guillaume i

d'altres procedents de la Internacional donen a conèixer el nucli del que s'hauria d'anomenar ulteriorment la *instrucció integral*: una educació moral, física i intel·lectual per a la classe obrera.

El mateix any 1867, els internacionalistes celebren a Lausana el segon Congrés. Paul Robin, un home dels més versats en la qüestió pedagògica i «pare» de la *instrucció integral*, a petició del grup de Brussel·les, redacta un informe que sintetitza l'ideal obrer relatiu a una completa formació humana, a la vegada que comença a concretitzar-se el programa d'aquest ensenyament integral amb la proposta d'organització d'una «escola taller». Amb tanta empena prengueren els congressistes la idea que, per primera vegada en el si de l'A.I.T., és designada una comissió per al estudi dels problemes pedagògics i llur vinculació amb el treball, seguint, en part, la línia oberta per Proudhon.

A empentes i rodolons es va dissipant aquell quedar-se a l'escapça a causa d'un treball embrutidor, però encara han d'afrontar la dificultat d'haver de competir amb mitjans econòmics amb les escoles oficials, bé siguin estatals o religioses. Hom veu la necessitat de posar en pràctica un rigorós pla d'ensenyament capaç de les més grans conquestes socials, però en el Congrés de Brussel·les (1866), la Internacional encara no es reconeix preparada, heus açí la conclusió final: «Ara per ara és del tot impossible organitzar un ensenyament racional, el Congrés convida les diferents seccions a organitzar cursos públics on es procuri reparar la manca d'instrucció entre els obrers». Aquesta crida, no obstant això, no tindrà ressò fins després del quart Congrés, celebrat a la ciutat suïssa de Basilea, on, a partir d'aleshores les federacions regionals acullen la problemàtica de la *instrucció integral* per a debatre-la i aportar unes conclusions en els propers Congressos.

Amb el compromís adquirit en el Congrés de Basilea, els Congressos Obrers a la península ibèrica comencen a partir d'aquell any a plantejar-se l'afer de la necessitat d'una educació integral que alliberi els treballadors de les oneroses

(Passa a la plana 2)

40P 10112

LES HORES QUE PASSEN

No hi ha dubte que la societat en que vivim, perd cada dia més, la sensibilitat a la presència humana que ens envolta. Aquesta, es fa petita i tot es torna marmolenc, fred. Com una llosa de cementiri.

L'home, està perdent els seus millors atributs que li ha donat la natura pròpia. La llibertat se'n va en fum i es perd un xic més cada instant que passa.

¿Com l'individu no veu que totes aquestes idees de signe totalitari, tenen quelcom de rar, d'estrany, de complicat i d'instable? ¿D'intriga permanent que tanca el progrés i l'evolució natural de tot el que és vida i existència. Del que viu, creix i mort?

Aspectes socials i humans, que per l'evidents que són, no és necessari fer un gran esforç per a definir-ho com l'obstacle, el més important que tenen totes les idees que pensen i lluiten per la llibertat i la igualtat dels homes. No hi ha dubte que amb idees marxistes o feixistes, mai no es podrà construir una

societat d'homes lliures. Es fàcil la comprensió del problema.

El dogma. La doctrina, ho anul·la tot i dona pas al fanatisme. Per això, nosaltres no fem cap distinció amb cap dels règims de signe totalitari.

Marxisme i anarquisme, són dues cultures ben diferents. Dos pols oposats. El primer, és antilibertari. El segon, és la lluita permanent per la llibertat. Igualant els homes en tots els aspectes. Morals i materials.

Indubtablement, els sers varien enormement d'ésser educats en els nostres medis o en una cel·lula comunista. No és el mateix això últim que un ateneu llibertari o una escola racionalista. Es tot un món que ens separa. ¿Quina diferència d'una societat a l'altra!...

D'aquí ve, allò que sempre dic: Que les adaptacions són independents les unes de les altres, encara que, en principi, diguin tots que lluiten per una mateixa finalitat. Per aquesta gent, el concepte de llibertat, és com un acordió: s'estira

i s'arronça, a gust del consumidor. No seriosos. Mes formals. Un ideal sense llibertat, no pot ésser ideal. Es fals. Es mentida.

Sabem que les interpretacions de l'home són diferents. Inclús, desordenades. Moltes vegades, sense objectiu evident. Però totes són naturals del ésser humà. Estimar i desitjar la dictadura per obligar els altres, és un sentiment antinatural, ja que l'explosió lliure de la vida ens diu que tot és llibertat dins de la varietat. No és possible quan som espectadors del quadre que ens ofereix la nostra existència i que gaudim a tots els nivells, no sentir la poesia i l'alegria de viure. Pel sentiment de llibertat que ens dona tot el que ens volta. Per a mi, això ja és anarquisme.

Estimar. Sentir. Ser sensible a tot el que és vida i el que ella ens dona. Això no és possible si no estimem la llibertat dels altres i els veiem amb ulls d'igualtat total. Car, les idees totalitàries són filosofies i creences antinatural. No ho veig d'altra manera. L'anarquisme es la creació en totes les seves facetes.

L'equilibri que la naturalesa en dona des del primer dia, és la regla que s'imposa a la humanitat per a viure normal i bé. Sense perturbacions del mecanisme natural que ens pertany per les nostres funcions físiques, biològiques i morals.

I això són veritats anarquistes que mai ningú no ha desmentit.

VICENÇ SOLER

Els Congressos Obrers i l'educació

(Ve de la plana 1)

càrregues de la misèria secular. A Barcelona, l'estiu de 1870, s'enceta la discussió educacional en el transcurs de les diverses sessions del primer Congrés Obrer que no fan altra cosa que preparar les condicions perquè en el segon (Saragossa, 1872) Trinitat Soriano, un tècnic industrial andalús, pugui trencar una llança a favor d'un ensenyament que faci possible el coneixement més complet de la natura, tot persistint en l'esquema proposat anteriorment per Bakunin i Robin de les disciplines, cicles i edats. S'arriba a l'acord que cada federació (de la «Federación Regional Española», secció de l'A.I.T.) haurà de materialitzar aquesta formació integral, formant escoles, biblioteques, museus, laboratoris, etc., per tal que l'ensenyament no sigui objecte de cap privilegi. Per primera vegada, en aquest segon Congrés de la F.R.E., és proposat un pla general de la *instrucció integral*, segons els acords presos, l'alumne passarà per tres fases evolutives:

1. — S'educarà artísticament desenvolupant la seva sensibilitat.
2. — Estudiarà ciències exactes, naturals i socials (aprenentatge intel·lectual).

3. — Aprofundirà els coneixements teòrics de la tècnica industrial.

Després d'aquest procés el noi podrà escollir l'ofici que més li plagui.

Aquí tenim el primer projecte d'un autèntic ensenyament pensat per als obrers i pels propis obrers que formaven la secció espanyola de l'A.I.T., això no obstant, les dificultats per a posar-lo en pràctica foren extremades, ja sigui per l'ambigüitat del programa o pels mitjans tan minsos de que disposaven, així com per les traves governamentals. De tota manera el pla d'ensenyament més complet, pròpiament llibertari, hauria de venir més tard de la mà del «Comité proensenyament anarquista», establert l'any 1898 per Reclus, Malato, Lluïsa Michel, Tolstoi i Grave, entre els més sobresortints. Per a aquests irreductibles propagandistes l'educació ha de reunir unes condicions inexcusables per a poder assolir les seves fites emancipadores. Ha de ser *integral, racional, mixta i llibertària*. Aquestes bases seran l'entramat del posterior moviment pedagògic racionalista i anarquista, al qual no podem més que reconèixer-li les seves inestimables aportacions en el terreny de l'educació obrera i popular.

GERARD JACAS

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 64: 2.686 12 F.

Jacomy R., L'Hay les Roses, 30; Serrarols R. Villeneuve la Garenne, 20; Laborda F. Paris, 20; Pepita i Enric, Bezons, 20; Vidiella, Drancy 30; (dues vegades); Tarragó, Paris, 10; Un de la Comarca de Berga, 50; Abelló, Paris, 50; Llop Roc, id., 20; Fernández (D. id., 30; Arroplegat a Paris, 2; Castellvi, Choisy le Roi, 20; Peralta B., Paris, 20; Un del 90, Lamotte Beuvron, 200 (dues vegades); Giménez, Banat, 30; J. Floristán, Royan, 50; Ripoll S., Villamblard, 150; Rodríguez M., Labastide, 25; Laborda, Paris, 10; R. Aunes, Vierzou, 27; Palacios, Garges, 10; Pelejá, Lyon, 50; Bagés, Stains, 30; Roldán, Drancy, 10; Francisco, Thiais, 10; Bas H., Castres, 100; Adell R. Charleval, 20; Parra C., id., 20 F.

Total	3 750 12
Despeses:	
Impressió del nº 64	995 10
Expedició	432 90
Gastos	20 00 1 448 80

Escreix 2 302 12
Manca a pagar el present número

El Bosser

L'HOME SHUM

L'home Shum (1) es va cremar les mans amb una flameta llibertària (2). Això és veritat i no té sentit figuratiu.

El règim borbònic, a Espanya, l'envià a presidir (3), on passà deu anys de la seva vida. De llavors ençà defugint l'angúnia dels murs patibularis, eixien els seus dibuixos amb eloqüència d'aus subversives.

Arribà a temps la commoció revolucionària de la República.

Margarida Nelken recordà quan els estudiants sortiren als carrers de Madrid exigint la llibertat de Shum, car era, el Shum confinat, bandera de supremes i formoses rebel·lies. Dic, amb la República li donaren la llibertat, i per la resta un funcionari del nou govern oferí a l'ex presidiari la clau d'un palau perquè hi visqués a sa guisa i practiqués a gust la pintura.

Shum rebé la clau amb estranyesa. Després de tants anys de captiveri i dolors, la possibilitat d'un enorme palau li sembla inaudita. Sense faroleria, amb senzillesa, refusà la màgica clau. Això no era per a ell, sino l'austeritat d'un lloc modest en càpiga un lluitador. On, amb les mans desgraciades — record d'un heroic romanticisme — li fos fàcil de continuar la seva obra.

La vida de Shum és curulla d'anècdotes, una d'elles l'origen del seu pseudònim. Shum en homenatge a un amic, a un company, a un rebel (Shummerium) al qui ordenaren anar a guerrear a l'Àfrica i no volgué. Defugi matar a altres homes; desaparegué misteriosament. El pintor adoptà, amb escursionament de lletres, el pseudònim Shum. Però prè el també, tingué la sorpresa de trobar el seu amic, Shummedium, en la mateixa presó.

Molt més tard, Shum s'establí a Mèxic, on somniar i crear. Per a ell pintar serà l'expressió d'un somni essencialment poètic.

En Shum hi ha una característica predominant — que accentua per damunt de les seves valors plàstiques —, l'homenia, la seva qualitat d'home.

Podria semblar paradògic, però hi ha artistes que solament perduren com a artistes. Altres, com Shum, són homes-artistes que mai no prescindeixen de llur condició d'éssers afirmatius.

Allò que a l'artista li és tot permès, àdhuc renegar de la categoria d'home sencer, ja no té justificació.

L'artista és un home més ben dotat que altres, que hauria d'aguditzar les seves dots de bondat, ensems que les de bellesa.

Insisteixo que el debat referent a la realitat i al somni, a la veritat i a la poesia, adoleix d'artificialisme. Cert que l'artista no desitja repetir el destí dels espills ni ésser copista de ço que l'envolta. Per això — ens diran — existeixen les màquines fotogràfiques que reprodueixen amb servilisme tot el que

copsen. En canvi, l'artista ha de crear pel seu compte, un món original, inèdit.

L'artista és únic de cara a les embellides circumstàncies que l'envolten. D'on ve que somni i realitat es complementin sense contradir-se. Poesia i veritat com a fons i forma, com a contingut i intenció. Tot el que cabria en la fórmula provisional, mai absoluta, del que podríem anomenar «realisme màgic».

El greu resideix en els qui, sabent-ho, per dogmatisme, s'enjouen una consigna, a un servilisme, a una escola determinant i exclusiva. Així, els qui són realistes violents o res més que realistes, i els qui són «onírics» o surrealistes i no altra cosa, ço és: els qui s'han clavats a un carnet d'escola o de partit per a oblidar llur individualitat creadora.

Des del meu punt de vista, en Shum coexistien (4) elements renovadors i més, encara.

Res del que toca i preocupa els més diferenciats medis d'expressió, a Shum no li era indiferent. Les qualitats plàstiques que combina en els seus ulls, les formes, l'equilibri en un marc d'essencialisme poètic, ho han comprès i subratllat els crítics.

Com a home, Shum encara és més important: per emoció, sensibilitat i insurgència; l'actitud plena de bondat, de lliurement, de sacrifici. D'on en la seva obra excel·leix, sempre, la tònica humana.

No dubtem que compregué l'ofici; que la tècnica del pinzell la dominava; que l'espurna creadora li era permanent. Però cada figura produïda, apareixia sadollada d'humanisme, cada figura era la realitat poètica d'un món que sofreix, però que forja, subtilment, una societat somrient.

El llenguatge de Shum fou sincer. Ens parlà directament: amb la línia, el volum, el color, l'atmosfera, que són part d'una frase dita amb respecte, estima, generositat; per poesia diària que l'home bo i abnegat reparteix a mesura que passa.

J. MUNOZ COTA

Mèxic.

(1) Joan Bautista, Acher (a) El Poeta.

(2) Terrible accident en la preparació d'explosius en una casa del carrer de Toledo, Sans, per a oposar foc a la repressió Anido-Arlegui-Dato. Hi hagué ferits i morts.

(3) Condemnat a mort per accions «terroristes», fou indultat de la pena extrema gràcies a una forta campanya pública.

(4) «Coexistien», perquè Shum exirà a Mèxic capital, fa uns quants anys. Notes de la Redacció.

LA TIA PAULA

M'ensenyàren un jorn
que s'aquest sostre
que plana, trèmul
damunt nostre
cal dir-ne cel,
que d'aquell llum humit
que lluu dintre la nit
cal dir-ne cel;
que se'n diu fontanell
de la grossa ferida
que hi ha al flanc
pedregros de la serra;
aigua, de l'àuria sang
que brolla de la terra;
ventada, de l'alè
que al bosc delira
fent del cel una lira;
mar blau, d'una greala
immensa i plana
i cim, del cant joïós
de la carena.
M'ensenyàren a dir:
pa, llum, espiga,
raïm i mel,
espigol i formiga
i el nom de cada fruit,
de cada cosa
que es mou en el buit.

¿De quin pou
tan encès de meravella
trèieu eixes paraules
que tenen un encís
de cantarella
i parles com les coses
de les faules?
Encara penso:
ai, que és bell
de dir pluja, ginesta,
passarell.

Fa llum cada paraula:
n'he fet el vi i el pa
que ara em nodreix
la sento als llavis
amb escalf de bleix.

Jaume Aagelet i Garriga
(Del llibre «Pluges a l'erm»).

Le Directeur de la Publication :
Roc LLOP

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi.
C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

NOBEL I LA PAU

La baronesa Berta de Suttner pertenyia a una família tradicionalment militarista que considerava l'exercici de les armes com una noble professió. Ella mateixa admirava els militars que s'ufaven de fer la guerra i tornar a casa ferits i amb llors de glòria, quan no en forma d'un plec de paper anunciant llur mort honorable i heroica. Cal fixar-se que els oficials moren sempre de falsó honrosa i heroica, àdhuc els que maten amb trets rebuts al darrera.

Per la baronesa fou necessari, per a prendre consciència de l'estúpid i desgraciat que era aquell orgull, que el nombre dels seus morts prenguéssin caràcter d'hecatombe. Aleshores va girar-li l'espatlla per començar, tot d'una, la tasca veritablement humanitària per la Pau, escrivint la seva obra senyera titulada: «Abaix les Armes!»

El mateix Nobel, després d'haver-se enriquit amb la invenció de la dinamita, que els militars i caps d'Estat profitaven per fer la guerra — sempre l'Estat ha sembrat mort i misèria!... —, va tenir tal remordiment i es va sentir tan espantat pel mal que les guerres representen, que va crear la seva Fundació destinada a distribuir premis a les persones que engrandirien la humanitat dins el ventall d'obres que lluiten contra el mal i faciliten la comprensió entre els pobles i la fraternitat entre els homes.

El mallorquí, Joan March i Ordinas — un home sense cap mena d'escrúpols —, va reunir una de les més colossals fortunes conegudes a Europa. Elle sol constituïa una veritable «mafia» que, com un pop, estenia per tot arreu els seus tentacles. Ell també qui, — en fi de comptes mori de fam —, va crear la seva «Fundació», establint beques per a estudiants pobres i premis per a escriptors i altres disciplines del pensament humà de caire progressista.

Es pot pensar que aquests senyors que en vida — indirectament o directa — van fer tant de mal a la humanitat afegits a les forces militars i reaccionàries del seu temps i perseguint els homes progressistes, han cridat per tot arreu el seu «mea culpa» i, al final de la vida, amb l'obra pòstuma han pagat i continuen pagant a la Societat llur rescat i que, per tant, se'ls ha de perdonar.

Es clar que haurien fet pitjor si en lloc de deixar part de llur fortuna a la Fundació ho haguessin deixat per a consolidar el camí del mal. Diguem que han volgut arrepenir-se del passat deixant una obra que consisteix a voler disminuir el mal que havien fet. Car, uns i altres haurien pogut evitar, almenys, de col·laborar amb la reacció. Ara, sense esperit de venjança, sembla que podem dir que aquestes proves de bondat són arribades massa tard. Recordem els innocents perseguits, maltractats i assassinats pels Estats que han gaudit del suport interes-

sat, directe o indirecte, d'aquelles famílies. I no oblidem les persones voluntàriament responsables de la revolució contra les guerres i contra la reacció i que foren assassinats per ordre d'aquells amb qui col·laboraven els qui ara paguen premis per ajudar les persones, com es el cas amb el March i Ordinas, a una o dos generacions de a més, han estat també víctimes retardades d'aquella riquesa espúria.

Dins aquest context i amb el que es refereix al Premi, fa ja prou temps que podem dir que és esdevinguda una paraula fora del sentit primer aquesta del Nobel de la Pau. Perquè la realitat ens mostra que ha estat atribuït a persones que no tenen res de pacifistes i per tant amb la Pau. Caps d'Estat i monges en són els beneficiaris. Gent que predica la Pau i comanda exèrcits o qui, per a major glòria de Déu, prediquen la resignació a la misèria i al mal, i la necessitat moral per als humans de procrear, sabent que dels nomenats, més de la meitat són condemnats des d'abans de néixer, a la mort prematura. I els que continuaran vivint ho són, de condemnats, a la fam i a l'explotació constant a benefici dels potents. Afeim-hi el vegetar constant de milions i milions d'éssers que no coneixeran mai una escola, un ofici, o el mínim dels mitjans indispensables que la ciència i la tècnica poden oferir a la humanitat si es llença al foc els projectes de grandesa patriòtica i religiosa dels governants de tot arreu. Car, la Pau del Món va lligada al ben estar de l'home. I aquest benestar es pot obtenir mitjançant la racionalització de les naixences, el desenvolupament de l'esperit de responsabilitat ètica, l'aniquilament dels exèrcits i l'anul·lació de les religions que, com la catòlica, provoquen en el Món els drames més espantosos i inimaginables, ja siguin d'ordre moral, intel·lectual o espiritual, a més del drama econòmic. L'experiència ens mostra que mentre hi haurà el Poder militar i religiós dins el si de la Societat, la Pau no serà més que una paraula i una il·lusió.

L'espasa i la mitra estan ficades per tot arreu. Ara mateix, quan acabem de conèixer el nom de l'argentí Adolfo Pérez Esquivel, que es diu cristià, allunyat de l'Església perquè aquesta no ha pas protestat degudament contra les exaccions i els crims feixistes del Vidella i companyia, ens trobem que és un capella que fa l'elogi de l'escriptor, mesclant-hi, com es natural, per a la gent sense escrúpols, el testimoni paternal de l'Església.

Església i Exèrcit mai no poden ésser el tronc que entrava la Pau, perquè són essencialment totalitaristes i sostenen el monstre guerrer i violent que és l'Estat.

Els qui, gràcies al joc de la intriga i dels interessos reixen a fer avançar cap al Nobel de la Pau en el seu preferit i,

per altra part, consideren l'anarquisme com una escola de desaforats asocials, tindrien una gran sorpresa si l'anarquisme els oposara els homes i dones mereixedors, com pugui ésser-ho el primer dels qui fins ara han obtinguda tal distinció. No sols per la qualitat de llur obra, sinó que també per la quantitat puix que, des de quan es va establir fins ara en trobarem més d'un per any, començant per la Lluïsa Michel fins el Religiós, per exemple. Car la nòmina dels pacifistes anarquistes es la més densa — totes proporcions guardades — dels nuclis humans considerats dins el terreny de la filosofia, la religió, la ciència, la política, etc., i els conceptes d'una nova estructura social possible i pacífica.

No insistim sobre el que són els Exèrcits. Però si que insistirem sobre l'Església (la catòlica, en aquesta circumstància) per aclarir un fet. I és que si ella es mostra — demagògicament — tan prop dels humils, no és perquè cregui que el poble la necessita, sinó perquè és ella que necessita el poble, que li estuï, malgrat tota la propaganda de què ella se serveix per a retenir-lo. El seu paternalisme és autoritari com ella mateixa. I la menaça està sempre sospesa damunt el cap dels qui no vulguin obeir-la. Vegem sinó la seva política dins els països llatins, dirigida contra tota mena de manifestació liberal: contra el divorci, contra l'esbarjo amorós abans del matrimoni, contra el control de naixences; ella ofega tota manifestació de llibertat.

Premi de la Pau? Sí; Per els pacifistes. No pas per els representants de l'Estat, ni de la Religió, qualsevol dels dos, perquè ells són el fonament de la ignorància, l'explotació i la guerra entre els homes.

Però, com que no es tracta solament de criticar i quedar contents penso que convindria estudiar les possibilitats de l'anarquisme mundial d'establir un Premi paral·lel al Nobel, que indiqués la persona o el grup idoni més representatiu, en nom de l'anarquisme, de la veritable interpretació humanista del pacifisme. Ja sé que és un treball atrevit. Però res no impedeix de començar-lo.

Ferran Ferrer Quesada

Orleans, 14 octubre 1980.

PRESOS SCALA

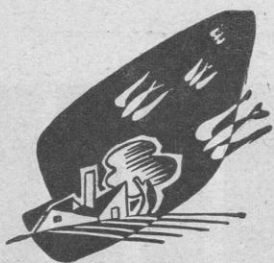
Solidaritat Internacional per als encartats de SCALA.

El judici està fixat per el dia 1er de Decembre.

Cal impedir que la provocació de l'Estat es pugui consumir.

Hi ha un «dossier» dels Comités d'Ajuda.

Es pot demanar al nostre Servei de Llibreria al preu de 10 F

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 66
Paris, Dec. 80 - Gener 81

EDITORIAL EL PROCES «SCALA»

Una vegada més, la justícia acaba de donar la seva veritable caricatura, condemnant els homes, pel sol delictes d'ésser de la Confederació Nacional del Treball.

El procés «Scala» és un acte que justifica la continuació del règim franquista, amb tots els seus crims i les seves injustícies.

Els màrtirs de Xicago, Sacco i Vanzetti, Francesc Ferrer i Guàrdia i tants d'altres, van ésser condemnats i assassinats, éssent innocents, solament per voler mantenir llurs opinions ideològiques, ver damunt de tota l'impostura de la reacció.

A Barcelona, la policia s'ha comportat com una de les més salvatges d'Europa, durant el procés «Scala», al servei d'un simbòlic «Estat Democràtic».

La innocència d'aquests processats, és avui reconeguda pels fets; mes per raons polítiques i socials, sols el Poder té la paraula. La veritat no es té en compte ni és escoltada.

L'Estat espanyol d'arrels feixistes, s'oposa a la democratització del país malgrat que les altres nacions, creuen que Espanya ha canviat Mentida! L'herència franquista està dempeus i manant.

Els homes de confiança d'en Franco, estan instal·lats als més alts càrrecs del

país, i provoquen tots aquells que li fan front i els condemna a les més severes reclusions penals.

La justícia funciona amb sentit únic; la seva balança fa molts anys que desafina a Espanya. Sempre ha tingut la virtut de decantar-se del mateix costat. El dolent. No es pot més enganyar els pobles, la reacció és la que avui té el mànec i governa. Es la política del garrot i de l'opressió la que dirigeix per mantenir el sistema. ¿Qué importa condemnar els innocents? La raó primordial és varar la propagació i la vertebració d'aquells sindicats anarco-sindicalistes que no es volen plegar-se a les exigències de l'Estat.

Durant el procés, han mancat els principals responsables de l'incendi, els únics instigadors d'aquesta inhumana paròdia, els que han fet per conseqüència d'empressonar els joves que avui es troben asseguts al banc dels acusats. Es una obsessió paranoica de combatre la C.N.T. a sang i a foc. Mes aquesta se'n sortirà, malgrat aquests complots per ferir-la i abatere-la. Una vegada més, la C.N.T. sabrà situar-se en el lloc que li pertoca, com ho ha fet en altres ocasions, per a la continuació dels seus postulats llibertaris.

TERRA LLIURE

UNA VISIO RECLUSSIANA DE CATALUNYA

No hem de ser nosaltres d'aquells que barregen tot, confonent el concepte de nació amb el d'Estat. Entre ambdós termes hom ha de veure una palesa contradicció excloent, de la mateixa manera que s'exclouen el que és *natural* i el que és *artificial*, factici i estrany a la pròpia naturalesa. Només els estatistes, defensors acèrrims de l'Estat, identifiquen un amb l'altre, com identifiquen, en una unió absorbent, els interessos de l'individu amb els del mateix Estat.

Una nació és una comunitat d'individus aplegats per uns vincles naturals que els atorguen una fesonomia pròpia, diferenciada i diferenciadora, i, al mateix temps, una voluntat d'organitzar llur vida d'una forma autònoma. Es evident que els pobles constitueixen nacions, ja qual cosa no mena necessàriament a què, guiats per llur voluntat d'organitzar-se, hagin de recórrer a la fórmula de l'Estat. Els indis nord-americans formaven una gran

nació i mai no conegueren l'Estat, tampoc no el conegueren els berbers cabienys del Nord d'Àfrica, quan en el segle passat s'autogovernaven a partir d'una unitat de territori regida per un consell popular.

El nostre mateix ideal internacionalista reconeix l'existència prèvia d'una identitat nacional. ¿Cóm sinó, fóra possible la germanor «internacional» (entre nacions) sense una consciència nacional no oprimida, per a conjuguar-la en el concert global amb els altres pobles, diferenciats nacionalment però aplegats per altres interessos comuns, com pot ser l'opressió que arreu hom pateix a causa de l'Estat o els afanys d'emancipació integral que tots els oprimits acutem? Era Ibsen el qui deia que «les multituds i les muntanyes s'apleguen per la base». Heus aquí el punt de partença de l'ideal internacionalista, el qual resultaria fictici si hom permet que la nacionalitat d'un poble — i de re-

bot la individualitat de cadascú — resti doblegada i abatuda.

La nacionalitat catalana té unes peculiaritats pròpies i naturals que ens caracteritzen com a poble. En conseqüència, el nostre sentit nacional (no nacionalista) no es justifica en els valors històrics, tals com «L'onze de setembre», «la guerra de successió», «les tradicions polítiques autòctones», etc. En tot cas, aquests no serien la causa de la nostra identitat sinó l'efecte i per això el seu valor no pot ser només que relatiu. Si tots fóssim una mica més reclusians ens adonariem de que el nostre tarannà, diferent al dels altres pobles de la Península, ens ve donat pel medi natural que ens envolta. Fou Eliseu Reclus qui ens demostrà amb els seus estudis la correspondència entre la Terra i els homes, és a dir, que les particularitats de cada poble s'expliquen,

(Passa a la plana 2).

4º P. 10-12

L'HOME

L'home és un animal més o menys salvatge, que té les seves regles per a subsistir enmig dels altres. Malgrat que tots ens vestim de la mateixa manera, tots anem uniformats d'un cap a l'altre del planeta.

Davant la claror del sol, no he pogut resistir a mirar-lo de front, aquesta realitat ens fa veure que l'home és molt poca cosa, davant la llum, tan necessària per a l'equilibri terrestre.

Quina importància té l'home actualment? Si fem un esbós d'aquest problema i les seves conseqüències i interpretacions múltiples, veiem en conjunt, que l'home està perdut a causa de la ignorància que sofreix, malgrat que hi ha de menys en menys d'analfabets en el món. Està perdut si no es desperta de la seva letargia, degut a la submissió total que aquest s'ha deixat imposar. Reduït a un cercle limitat, sense que pugui rompre els miralls de la realitat. Els Estats es preocupen que les aspiracions siguin controlades per una constant vigilància i que les iniciatives són reduïdes per l'aparell de l'Estat que li prohibeix beneficiar d'aquest privilegi.

Ahir com avui, res no altera aquesta evolució de la degradació en què l'home ha caigut. L'home es veu perseguit per

Una visió reclusiana...

(Ve de la 1a plana).

en una relació de causa i efecte, per l'ascendent del medi natural i geogràfic en la vida dels homes que l'ocupen. És per aquesta raó que per a establir la qualificació real de la identitat nacional del nostre poble no ens cal apel·lar, com ho revela ja Felipe Alaiz en la seva *Excursión reclusiana por la España fluvial*, a la veletat del nacionalisme històric, en realitat, és el que podríem anomenar el triangle geogràfic català qui ens confereix la nostra idiosincràsia nacional per a poder aplegar-nos ensem al context internacional. Des del punt de vista reclusià han estat les vores geogràfiques d'aquest triangle que forma Catalunya: el Mediterrani, el Pirineu i l'Ebre, el factor determinant en l'evolució tan física com intel·lectual i moral del nostre país. No són les institucions polítiques, artificials de mena, les originàries arrels del nostre tarannà, sinó els factors naturals que ens fan assumir l'autenticitat de la nació davant qualsevol nacionalisme polític i per a nosaltres, anarquistes i reclusians, hauria de ser aquest un factor a tenir en compte, donat que, millor que ningú, hem de saber defensar l'autonomia dels individus i la dels pobles per damunt de tot.

GERARD JACAS

«una realitat atàvica» elaborada a aquest fi per no alterar les situacions; l'home es veu acorralat sota les lleis establertes. Sols els marginats, lluitent per a no caure dintre d'aquest parany, d'on restarà marcat per tota la seva existència, en el seu comportament.

No importa el color de l'home, el procés es desenrotllarà de la mateixa manera, car avui els règims estan alineats sota una direcció única. Els blocs la representen i determinen l'estratègia a seguir per combatre els blocs que tenen una altra preponderància política. Tots aquests blocs reivindiquen amb la força llur intromissió i ingerències en els altres Estats; l'home es veu empotrar en aquest joc, manipulats i bifurcats per camins relliscosos, conformat en la «seva sort»; no te res més a fer que seguir les normes i deixar-se viure. L'home és un autòmata, les arrels del marxisme, del capitalisme i de la religió, són els factors principals que han contribuït a aquest estat de coses. Tots els països cantonats en blocs col·lectius, s'organitzen diplomàticament i militarment per tal de mantenir els seus objectius. L'home obeeix inconscientment els plans que des de dalt li imposen, segons les perspectives internacionals. L'home desapareix quan l'Estat apareix; no és considerat com unitat, car no se'l té en compte, sols aquells que no volen doblegar-se a aquestes directives, són empresonats, perseguits, deportats i, sovint, assassinats per no «pertorbar» la marxa de les dites nacions. La desaparició de certs homes, no és avui un misteri, malgrat que la major part de les nacions han reconegut simbòlicament els principis «dels drets de l'home». Aquesta institució queda sense efecte si ens resumim a l'última Conferència celebrada a Madrid en aquest fi, ens dona una il·lustració de la negació d'aquests treballs. El mite és ridícul davant la realitat. L'home desapareix davant les posicions particulars de cada Estat, aleshores apareix l'altre home, aquell que han modelat a la perfecció per encaixar totes aquestes vexacions.

Si resumim la seva vocació constatem que és còpia calcada a múltiples exemplars, que artificialment han fabricat arreu del món, per consolidar el sistema.

Avui encara existeixen esclaus, sota la benedicció dels «Alas» i dels «Déus», la dominació dels blancs sobre els negres. Les dictadures imposades per la força, en detriment de l'home i de les llibertats. Les idees són perseguïdes a l'igual que la veritat. Els militars, pagats pels pobles, es paguen el luxe de revoltar-se contra aquest poble, per ofrir-se el poder i dominar els seus semblants. No hi ha cap Continent que no sofreixi d'aquesta aberració. Els homes no poden viure en llurs païssos vivint de rellogats sota la pro-

tecció de Refugiats i Apatrides, en altres nacions per a no morir de fam.

Si mirem les dues Alemanyes, veiem els resultats d'aquesta realitat, on les famílies no es poden veure; les barreres polítiques s'hi oposen per sobre el context humà.

Els camps de deportació no han desaparegut, cada dia la repressió és més forta per reprimir l'home; no hi ha una altra forma d'existència que aquella determinada pel règim. El carnaval ofereix tota la seva esplendor, conduït per la societat de consumació.

Sols l'home té la clau del seu destí; és dintre la seva clarividència que ha de trobar la solució aportant la seva voluntat a tots aquells que lluiten per canviar la forma de viure, en una més racional i més justa.

Cada hora que l'home perd, és una anella més que ofereix a la llarga cadena del jou esclavitzador.

KIKU

PERE MATEU

— Pere Mateu, anarquista «d'arrel i planta», home senzill i bò, ha deixat a la seva mort, rera seu, una estel·la legendaria de lluitador i justicier. Davant la repressió i el crim estatal, intervingué — com un acte de justícia —, en l'execució de Dato, president del Govern de la monarquia «d'Alfons l'Africà» amb d'altres companys de lluita. Fer la manca d'espai al nostre butlletí, sentim no poder dir tot el que mereix Pere Mateu, ultra el condol de TERRA LLIURE a la família, el nostre desig que reposi en pau.

TABAL I BARREJA

— Salvador Dalí, ha dit en un interviu a la T.V.F. que si ell ha fet fortuna, ha estat gràcies a la publicitat que li han fet els periodistes. Sense aquest reclam «al Mestre» ningú no l'haguera conegut. La seva autèntica vocació, era de ser un pallasso, car sempre ha fet riure al públic que l'escoltava.

— Una injustícia més. Les vidues dels morts de la guerra d'Espanya, costat republicà, van a cobrar 41 anys després que es va acabar aquest conflicte. Les altres ja fa 40 anys que perceben aquesta pensió. La democràcia cristiana d'en Franco i la «democràcia monàrquica» és molt lenta. Avui deuen quedar molt poques dones que puguin beneficiar d'aquest decret. Si haguessin tardat uns anys més, aquest decret hauria estat nul.

— Miguel de Unamuno, serà objecte d'un homenatge a l'illa de Fuerteventura (Canàries) on va ser desterrat. Avui, glorifiquen aquells homes que l'Estat els va negar la paraula. Si ell visqués hauria refusat aquesta paròdia.

— El Sr. Ramon Vinyals i Soler, diputat d'E. R. C. ha escrit «El Fenòmen Terrorista» en el «Noticiero Universal» de Barcelona, 6-11-80. Diu en el seu article: que el sindicalista Angel Pestaña, va ésser assassinat com el «Noi del Sucre». Li direm a aquest senyor que els anarquistes ja en tenim prou amb els nostres morts. Pestaña va morir de mort natural. Per a escriure la història s'ha d'estar ben assabentat.

— El Centre Cultural de Perpinyà, el 9 de Novembre prop passat, reté homenatge a la memòria de Pompeu Fabra, filòleg i restaurador de la llengua catalana, al cementeri de Prades.

— A Ambrosi Carrion, al cementeri de Cornellà de Conflent, primer, i al monestir de Cuxà després, on es va fer memòria de l'obra del Mestre, com a dramaturg, poeta i home íntegre que sabe morir dignament a l'exili sense claudicacions malgrat els oferiments del règim franquista. Es recitaren poemes del mestre Carrion en honor de la seva memòria.

— A St. Cyprien, darrerament, es deposità una gerba de flors al monument erigit a la memòria del President Companys — qui, com Joan Peiró —, fou afusellat pel traïdor Franco.

— Publicacions rebudes: «Combat Syndicaliste» de París, «Espoir-CNT» y «Cenit» de Tolosa, «Casa Nostra» de Suïssa, «Mai no Morirem» d'Angulema, «Nosaltres sols», «Caliu» de París, Butlletí del Casal de Tolosa, «La Nova Falç», «Sem i Serem», butlletí del C.C.C. de Perpinyà, «Terres de Ponent», «Omnium Cultural».

«Tierra y Libertad» Mèxic, «Xaloc» i «CNT» i «Soli» de Madrid i Barcelona.

— El dia 15 de desembre prop passat, deixà d'existir a la Casa de Repòs de Hyères, el company Badius, col·laborador que fou del nostre butlletí El nostre condol a la família.

— Al Centre Confederal de París, el company Porquet donà una conferència de les seves impressions sobre Bulgària, país que visità darrerament. L'exposició fou ben acollida per l'assistència a l'acte.

— Procés «Scala». També al nostre local, es parlà amb passió d'aquesta «igreja nominosa mascarada» per companys que assistiren al judici a Barcelona.

En les persones inocentes víctimes d'aquesta injustícia, el règim i la reacció, era a la C.N.T. que condemnaven els jutges, per que es la única sindical que no ha claudicat davant les exigències de l'Estat opresor.

EL TABALER

PAU CASALS

(Ve de la plana 4).

(poder veure'l i abraçar-lo a Puerto Rico. Li semblà conmovedor i fràgil, com una figureta quasi-bé irreal, aguantat per la seva esposa i el seu secretari. Però quan ella s'hi apropà i li digué el meu nom, Catalunya, el ressò del passat, els seus ulls s'il·luminaren i la va serrar entre els seus braços.

Ara ha mort. El franquisme, que volia recuperar les seves despulles no podria fer-ne bandera amb elles. El vellet petit i dèbil, però amb una voluntat indomable, va decidir que els seus restes dormissin a Puerto Rico fins que pugin tornar a un Espanya «lliure de la dictadura». Fins després de mort, el mestre Pau Casals, condemna el franquisme, reivindicant les idees de llibertat per les que donaren la seva vida milers d'homes.

El xello del mestre ha quedat mut per a sempre; ningú arrancarà les notes conmovedores amb les que ell va enriquir encara més les obres immortals. Però el seu record viurà sempre. No s'obliden fàcilment als homes que, ademés de ser grans artistes, saberen també ser lliures i dignes.

Federica MONTSENY

Per què camineu

Per què camineu per rutes obscures de fer antagònic, segons les paraules que antany pronunciàveu, segons les doctrines que d'ell aprengüreu, i que ahir defensàveu? De terra sagrada, de lluita establerta, de fita futura, de xics aprengürem que tan sols és una.

Es trist iniciar camins sense traça!
Més trist és avui parlar i aturar-se, badant i xerrant refent el seu joc, esperant com acaba!!!

Ramon de Berga

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 65: 2.302,12 F.

L. Robla, París, 16; Benedicto, Londres, 100; Enric i Pepita, Bezons, 20; Un de la Comarcal de Berga, 50; Roldan, Drancy, 10; Peralta, París, 20; Fernández (I), id, 10; Conejos, Nantes, 10; Muñoz, id, 10; Laborda, París, 10; Llop Roc, id, 40; Madelaine, id, 30; Fidel Català, Combs-la Ville, 20; Pujadó, Le Havre, 20; Bagés, Stains, 30; Creixells, Belestas, 50; Brugué, Mane, 30; Gimeno, Tarbes, 10; Campoy, id, 20; Velasco, id, 15; Pedragosa, id, 20; Riera, id, 10; Ferrer, id, 10; Agrupació de Lyon, 81,50; Cebrian, Montreuil, 10; Casals, Mas d'Aziil, 10; Rosquillas, Pont de la Maye, 10; Messaguer, Les Cabanes, 100; Ripoll, Villablard, 100; Sedano Aurora, Aulnat, 100; Varis, París, 5 francs.

Total	3 269 62
Despeses:	
Impressió del nº 65	995 10
Expedició	441 05
Formularis	23 50
Gastos gestió	105 00 1 564 65

Escreix 1 704 97

Manca a pagar el present número.

EL BOSSER

Le Directeur de la Publication :

Roc LLOP

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi
C.P.P.A.P. nº 1686 D 73.

Comunicació, Col·lectivitat i Llibertat

El primer pas evolutiu de l'home, fou sens dubte, la seva comunicació amb els altres, per mitjà de la paraula. El segon, deu ésser el de l'escriptura. Invent que va permetre fer arxiu i memòria del pas de l'home i de transmetre-ho a les altres generacions. Crec que és degut a això que existeix una «memòria» social.

Més tard, la impremta donà un altre pas, que va permetre reproduir i difondre llargament, dins dels més vastos cercles de la informació i de l'ensenyament, amb profusió. I no parlem d'aquests temps nostres del telegraf, la radio, la televisió i tots els mitjans moderns de la informació general de què disposem. Tot el que fa referència a la parla i a l'escriptura, avui es convertida en una ciència: «La informàtica». Tots els mitjans visuals i auditius, juguen un paper important i essencial en les relacions humanes.

Tot això és progrés. Però el progrés tecnològic, no suposa sempre, evolució favorable als ideals de llibertat i d'igualtat. I menys a un millorament entre les relacions humanes.

Els fenòmens moderns, sovint ajuden

a crear l'individualitat egoista i materialista. Sec d'ideals. Ningú no vol alliberar un altre, ignorant que ell mateix no s'alliberarà tot sol. L'home és destinat a viure en comunitat i és per aquest motiu que la seva funció principal és parlar, escoltar i comprendre.

Els homes oden fer la conquesta de la llibertat en conjunt. La llibertat individual d'un home, o d'uns homes, aïllats socialment, no té cap valor. No val res. El diàleg, la comunicació, forma l'home en la seva educació. Corregeix o aprova les seves teories i l'ajuda a construir la seva acció cultural. I és sabut, que quan més cultivat és l'home, més preparat està per a viure en col·lectivitat, i se sent lliure vivint dintre d'ella. Al mateix temps que sentiments intolerants i opressius, disminueixen poc a poc o totalment. Es destrueix el dogmatisme i fanatisme destructor que es base d'intolerància i de desintegració absoluta en la unió dels homes i de llur verdadera llibertat.

Ser sectari, és anar contra l'emancipació dels homes, i, en general, és el prin-

cipal obstacle per el progrés vers una societat més humana i justa.

En les individualitats, sovint veiem homes revolucionaris que acaben per ser sectaris tant o més que els reaccionaris de la ultradreta.

En la història del destí dels homes, tot s'escriu a base de tots els inductors del progrés. De tots els factors que determinen l'evolució de l'espècie. Civilitzacions i societats. Però sovint, oblidem el motor principal. El geni desconegut, insospitat, imprevist, del poble. Que és el que en realitat, força el mecanisme i li dona empenya per anar sempre endavant.

Com deia l'historiador Michelet i confirmat per Jean Jaurès, es el poble que forma i edifica la història de la humanitat.

Millor que la majoria dels homes cèlebres.

El gra de protoplasma que donà vida a l'home, fou lent, però avui gaudim de comunicació suficient per a explicar-nos entre tots i fer una obra de conjunt.

Vicenç SOLER

PAU CASALS (REMEMBRANÇA)

A la llarga llista de personalitats espanyoles mortes a l'exili que ens fou imposat per la victòria del feixisme damunt la democràcia, del triomf de la reacció damunt la revolució, cal afegir un nom més.

Potser el més entranyablement estimat. Sentim admiració per en Machado, Juan Ramón Jiménez, pel doctor Márquez, per en León Felipe i per en Picasso. Respectem y reconeixem el valor individual d'en Largo Caballero, Indalecio Prieto, Jiménez de Asua, de tants i tants altres que anat desapareixent en aquest llarg, interminable desterrament.

Però, potser el que estava més aprop del nostre cor, de milers de cors, era en Pau Casals.

Encara el recordo, que el vaig veure per darrera vegada, a Perpinyà, en un festival de S.I.A. que el honorà amb la seva presència. El veig saludant agafat al meu braç i al d'Albert Carsi, que fou un dels seus millors amics. Petit, fràgil, vellet, però tan ferm! Ferm moralment, amb una força de caràcter que hauran pogut constatar tots aquells que l'han envoltat els seus darrers anys, que l'han vist refusar totes les seduccions, oposant la resistència passiva a les pressions que feien familiars i amics, contactats per l'Espanya oficial, que volien aconseguir el seu retorn i el de Picasso. Es dos mantingueren obstinadament la seva actitud de dignitat. La mantingueren, quan una feblesa s'hagués pogut excusar ja que eren dos homes vells i sols... Les dones a les quals

associaren els seus darrers anys de les seves vides, no podien sentir ni compartir les seves idees, les profundes motivacions que els portaren a mantenir una actitud irreductible. Però, la mantingueren.

Casals ha mort a Puerto Rico, on ha viscut molts anys després d'abandonar Moligt, Prada i els seus festivals, als que es donaven cita melòmens de tot el món, començant per la reina Isabel de Bèlgica, vella com ell, i com ell ferma i lliure d'esperit.

Recordar la vida d'en Pau Casals es evocar les meravelloses etapes d'una llegenda. Del nen que estudià gràcies a l'ajut de la reina Maria Cristina, sense que això conseqüís encadenar la consciència del jove català, rebel, fins el vellet que dorm el somni etern en Illa Verde, quant anys, quantes peripècies, quina extraordinària aventura humana!

El mon admira en Pau Casals com el sublim violoncel·lista, el més genial intèrpret de Bach, Schuman, Brahms, Mozart, Chopin, Mendelson, Ravel, i de tants altres. Però tan admirable com el mestre és l'home que trencant amb les adulacions i les immenses possibilitats econòmiques que li oferia una classe, creà, amb un grup d'obrers catalans, entre els que hi habien nombrosos confederals, l'«Associació Obrera de Concerts», exemple únic d'entitat musical, patrocinada i mantinguda únicament per treballadors.

A l'esclatar l'insurrecció feixista, Pau Casals, es situà immediatament al costat

dels antifeixistes. El seu nom fou bandera que va reagrupar al seu voltant a molts artistes e intel·lectuals. Al produir-se la pèrdua de la revolució i la guerra, Casals s'exilià, com mig milió d'homes i dones. I quan al finalitzar la guerra mundial amb el triomf de les anomenades democràcies damunt de l'Itàlia feixista i l'Alemanya nazi, les nacions democràtiques deixaren en peu la falca feixista d'Espanya, Casals va pendre la determinació de declarar-se incompatible amb els que feien tan gran ofensa als seus amics i a la seva pàtria.

Durant molts anys, desde el seu refugi dels Pirineus francesos, front a les muntanyes de la seva Catalunya natal, Casals organitzà els festivals de Prada, que eren actes de protesta contra la dictadura i contre els que col·laboraven amb ella. Ni fabuloses ofertes de diners, ni promeses d'èxits, de recepcions apoteòsiques, lograren modificar la seva actitud. Sabem quantes pressions s'exerciren d'amunt d'ell, tot el que es va fer per forçar-lo a canviar la seva posició. Un dia memorable, que els que l'envoltaven van creure que l'habien vençut i que finalment el podrien portar a Barcelona, a un concert on se l'esperava per rebre'l triomfalment, va pendre l'avió i s'en va anar a Puerto Rico, deixant desenganyats i paralizats als que creien haber-lo vençut.

Fou un home senzill, simple, bo. Estimà la llibertat més que la seva vida i la seva passió per Catalunya es confonia amb el seu esperit solidari vers el poble, amb l'admiració per les seves gestes heroïques, amb el seu esperit llibertari.

La meua filla Blanca fa un any va

(Passa a la plana 3).